

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 60005-01-23 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 53844-05-23 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 47141-02-23 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 59984-01-23 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

1

לפני כב' השופט מגן אלטוביה

מעוררים

1. סאפ לאבס ישראל בע"מ ח.פ. 51-157171
 2. סאפ ישראל בע"מ ח.פ. 3216275
 3. סאפ פורטלס ישראל בע"מ ח.פ. 511743641

ע"י ב"כ עו"ד יוסי אשכנזי, ו/או עפר גרנות ו/או אלעד פנחס

נגד

משיבים

1. פקיד שומה תל אביב 5
 2. פקיד שומה כפר סבא

ע"י ב"כ עו"ד יעל הרשמן-אקסן, פרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)

2

פסק דין

3

4 לפני ערעורים (ע"מ 60005-01-23 ; ע"מ 59984-01-23 ; ע"מ 53844-05-23 ; ע"מ 47141-02-23) על
 5 שומות שקבעו המשיבים (להלן: "פקידי השומה" או "המשיבים") לחברות פרטיות אשר נמנות על
 6 תאגיד SAP הבינלאומי (להלן: "סאפ" או "המעוררות") לשנות המס 2016, 2017 ו-2018 (להלן:
 7 "שנות המס").

8

רקע

9 1. המערערות הנהיגו ביחס לחלק מעובדיהן הבכירים מתכונת תגמול שכונתה "הסדר תגמול
 10 נדחה" (להלן: "ההסדר" או "הפוליסות שבהסדר"). במסגרת ההסדר, בחרו אותם עובדי
 11 המערערות להפחית שיעור מסוים משכרם החודשי ומהבנוס שנתי (להלן: "סכום ההפחתה"),

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 וסכומים אלה הופקדו על-ידי המערערות בפוליסות פרט אצל מגדל חברה לביטוח בע"מ, אשר
 2 אינן מאושרות כקופת גמל. לצד זאת, המערערות ביצעו הפקדות נוספות הקשורות לרכיבי
 3 תגמול ורכיבים סוציאליים, והתחייבו לכיסויים ביטוחיים מסוימים לפי שכר העובד טרם
 4 ההפחתה.
- 5 2. המערערות לא ניכו מס במקור במועד ההפקדות. עם סיום יחסי העבודה של עובדים שנכללו
 6 בהסדר, שולמו להם הכספים שנצברו בפוליסות הפרט, ודיווח המס נעשה על-ידי המערערות
 7 כמענק פרישה.
- 8 3. פקידי השומה קבעו, במסגרת שומת ניכויים, כי ההפקדות לפוליסות הפרט שבהסדר מהוות
 9 הכנסת עבודה במועד ביצוען, וחייבו את המערערות במס ניכויים בהתאם לשיעור המס השולי
 10 שנקבע ובחייבים נלווים בין השנים 2016 - 2018. בנוסף, הוטל קנס בגין אי-ניכוי מס במקור
 11 לפי סעיף 191א לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "הפקודה").
- 12 4. על קביעות אלה הוגשו הערעורים שלפניי.
- 13 המחלוקות הטעונות הכרעה
- 14 א. **האם ההפקדות לפוליסת הפרט מהוות הכנסת עבודה במועד ביצוען** – האם עצם ההפקדות
 15 שביצעו המערערות לפוליסת הפרט במסגרת ההסדר מקנות לעובדים טובת הנאה כלכלית
 16 המהווה הכנסת עבודה החייבת במס כבר במועד ההפקדה, וזאת אף אם השליטה הפורמלית
 17 בכספים נותרה בידי המעסיק עד למועד הפרישה כעמדת המשיבים; או שמא מבחינה מהותית
 18 הזכויות בכספים נותרות בידי המעסיקות עד לסיום יחסי העבודה, כך שהעובדים אינם מפיקים
 19 הכנסה במועד ההפקדה ואירוע המס מתגבש רק בעת תשלום הכספים בפועל, כעמדת
 20 המערערות.
- 21 ב. **השלכות הסיווג לצורכי המס** – ככל שייקבע כי ההפקדות מהוות הכנסת עבודה במועד ביצוען,
 22 האם בדין הוטלו על המערערות חיובי ניכוי המס במקור והחייבים הנלווים, ובכלל זה הקנס
 23 בגין אי-ניכוי, לרבות נוכח טענות ההסתמכות ושאלת מדיניות רשות המסים.
- 24 תמצית טענות המערערות
- 25 א. **הרקע להסדר, תכליתו ומבנהו**: המערערות טוענות כי החל משנת 2007 הנהיגו, על יסוד ייעוץ
 26 פנסיוני, הסדרי העסקה "מוטי-פרישה" שנועדו להתמודד עם פער משמעותי בין ההכנסה
 27 בעבודה לבין ההכנסה הצפויה לאחר פרישה ("הבור הפנסיוני" כדברי המערערות), ועם קשיי
 28 פרישה מוקדמת, לרבות קושי במציאת עבודה חלופית ושחיקת חסכוניות. לגרסת המערערות,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 מדובר בתופעה ממשית בענף ההייטק, וביתר שאת בקרב עובדים בכירים. המערערות טוענות
2 כי ההסדר אינו משנה את היקף התגמול הכולל שהוקצה לעובד במסגרת חבילת השכר, אלא
3 רק את עיתוי קבלתו והרכבו, כך שחלק מן התמורה שאמורה הייתה להשתלם כשכר שוטף
4 מנותב לרכיב תגמול המיועד לפרישה. עלות מעביד אף היא לא משתנה.
- 5 **ב. בעלות המעסיק בכספים והיעדר זיקת-ביניים לעובד:** המערערות טוענות כי ההפקדות נעשו
6 מכספן לפוליסות שבהסדר, אשר נמצאות בבעלותן ובשליטתן. בנוסף, המערערות טוענות כי
7 לא דרשו הוצאה לצורכי מס בגין ההפקדות, הן שנשארו במס על הרווחים השוטפים, והכספים
8 בפוליסה היו חשופים לנושי המערערות. המערערות טענו עוד כי הן בלבד היו מוסמכות לשנות
9 את מסלול ההפקדה, מסלול ההשקעה ואת חברת הביטוח בה מתנהלות הפוליסות שבהסדר.
10 רק עם פרישת העובד נמשכו הכספים, נוכח מס במקור בהתאם לאישורים, בוצעת שלום לעובד,
11 ורק אז נתבעה ההוצאה בגין התשלום.
- 12 **ג. היעדר זכות שימוש, משיכה או הלוואה טרם פרישה:** לטענת המערערות, לעובדים לא הוקנתה
13 זכות למשוך כספים, ליטול הלוואה כנגדם, להמחות או לשעבד את הזכות העתידית,
14 וההסכמים עם העובדים הבהירו במפורש שאין לעובד אפשרות ליהנות מן הכספים או
15 מפירותיהם טרם פרישה. המערערות מוסיפות כי טענות המשיבים בדבר "טובת הנאה", עקב
16 אפשרויות הלוואה או משיכה, אינן נתמכות בהסכמים ובפוליסות, וחלקן הועלו בשלב מאוחר,
17 תוך התעלמות ממסמכים ומהאופן שבו ההסדר נאכף בפועל.
- 18 **ד. מועד המס - מס על בסיס מזומן והיעדר שימוש בהכנסה:** המערערות גורסות כי אירוע המס
19 אצל עובד שכיר מתגבש, ככלל, על בסיס מזומן, במועד קבלת הכסף בפועל. לשיטתן, החלטת
20 עובד להתקשר בהסכם העסקה מוטה-פרישה איננה יכולה להיחשב כשימוש בהכנסה, משום
21 שהעובד אינו זכאי לשכר החלופי במתכונת רגילה, אינו מקבל את הכספים, ואינו יכול להפיק
22 מהם תועלת כלכלית כלשהי עד לפרישה. קבלת עמדת המשיבים, לטענת המערערות, תהפוך
23 את בסיס מיסוי השכירים לשיטה מצטברת ותוביל למס על הכנסה רעיונית.
- 24 **ה. היעדר "שווה כסף" במועד ההפקדה:** לטענת המערערות, העובד אינו מקבל נכס סחיר או בר-
25 מימוש במועד ההפקדה, אלא התחייבות חוזית עתידית לתשלום במועד פרישה, שאינה ניתנת
26 למימוש, העברה או שעבוד. בהקשר זה נטען כי ע"א 7034/99 פקיד שומה כפר סבא נ' יאיר
27 דר, נח(4) 913 (2004) (להלן: "עניין דר") תומך בדחיית מס מקום שאין בידי העובד טובת הנאה
28 "שוות כסף" הניתנת למימוש במועד ההקצאה או ההענקה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 **מדיניות רשות המסים והטענה לשינוי בלתי-שקוף:** המערערות טוענות כי עמדת המשיבים
2 אינה עולה בקנה אחד עם החלטות מיסוי קודמות ועם פרקטיקה רבת שנים ביחס להסדרי
3 תגמול נדחה, שלפיה אין למסות את ההפקדות עד לתשלום בפועל לעובד, כל עוד נשמר "קיר
4 חוצץ" בין העובד לבין הכספים, דהיינו: בעלות ושליטה של המעסיק, היעדר יכולת שימוש
5 לעובד, והימנעות מדרישת הוצאה בעת ההפקדה. לפי עמדת המערערות, ככל שחל שינוי, הוא
6 נעשה באמצעות שומות פרטניות ובלא פרסום מדיניות מסודר הצופה פני עתיד, תוך פגיעה
7 בעקרון ההסתמכות ובהגינות המינהלית.
- 8 **השוואה להחלטת המיסוי 8845/18 בעניין חברת החשמל:** המערערות טוענות כי תנאי תמצית
9 החלטת המיסוי שניתנה לחברת החשמל, שעסקה בבעלות ושליטה בלעדית של המעסיק, היעדר
10 זכויות שימוש או משיכה לעובד, ותשלום רק באירוע פרישה, מתקיימים גם בעניין; ולשיטתן,
11 האבחנות שמציעים המשיבים אינן חלק מן התנאים המהותיים או הועלו בדיעבד, באופן שאינו
12 יכול לבסס שונות רלוונטית.
- 13 **טענות נוספות - עסקה מלאכותית, גילום וקנס:** המערערות מכחישות כי תכלית ההסדר היא
14 הימנעות ממס, וטוענות לטעם כלכלי-סוציאלי ממשי של טיפול בבעיית "הבור הפנסיוני". עוד
15 טענו המערערות כי אין ודאות לחיסכון מס ואף ייתכן שהמס יגדל, במיוחד אצל עובדים
16 בכירים, וכי גם למערערות אין יתרון מס עקב דחיית הוצאה ומיסוי רווחים שוטפים. הן
17 מוסיפות כי אין מקום לגילום מס, שכן בעת פרישה נוכח מס במקור בהתאם לאישורים והחבות
18 הוטלה על העובדים; וכן טענו המערערות כי אין הצדקה לקנס אי-ניכוי או קנס גירעון נוכח
19 הסתמכות על ייעוץ מקצועי, על פרקטיקה ממושכת וביקורות שלא העלו הסתייגות בעבר.
- 20 **בסיכומי התשובה,** המערערות ממקדות את טענותיהן בשאלת מועד אירוע המס, וטוענות כי
21 בהיות שיטת המיסוי של עובד שכיר על בסיס מזומן, החיוב במס מתגבש רק בעת קבלת
22 הכספים בפועל עם פרישה, ולא במועד ההפקדה. לטענתן, עמדת המשיבים מניחה את המבוקש
23 שעה שהיא רואה בהפקדה "שכר שהתגבש" ומסיקה כי בחירת העובד להכלל בהסדר תגמול
24 נדחה, היא "שימוש בהכנסה", אף שבהיעדר זכות שימוש או הנאה טרם פרישה לא קמה
25 הכנסה בת-מיסוי. עוד נטען כי המשיבים לא יישבו את הסתירה הנטענת מול החלטות מיסוי
26 קודמות, וכי ייחוס תכלית של הימנעות ממס נשען על תשתית ראייתית חלקית ואינו מתיישב
27 עם התכלית הפנסיונית-סוציאלית של ההסדר. המערערות שבות על טענת שינוי מדיניות
28 ואכיפה מאוחרת, ומדגישות כי טענות בדבר השלכות רוחב אינן תחליף להכרעה על פי הדין
והעובדות הקונקרטיות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 . **בהבהרותיהן לבית המשפט**, המערערות טוענות כי לא כל זכות חוזית בעלת ערך כלכלי היא
2 "שווה כסף" החייב במס במועד ההענקה, שאם לא כן תסוכל ההבחנה בין מיסוי על בסיס מזומן
3 למיסוי על בסיס מצטבר. לטענתן, התחייבות עתידית שאינה נזילה, סחירה או ודאית, ובפרט
4 מקום שקיים קושי בכימות שוויה, אינה מצדיקה מיסוי מיידי. בהקשר זה נסמכות הן על עניין
5 **דר ועל פסק הדין בע"מ (מחוזי תל אביב-יפו) 43833-02-10 דוד ניצן נ' פקיד שומה גוש**
6 **דן (13.1.2013)**. עוד נטען כי עצם אפשרות הבחירה בהסדר אינה מהווה טובת הנאה עצמאית
7 ברת-מיסוי, וכי החלטת המיסוי בעניין **חברת החשמל** תומכת בדחיית המס.
- 8 תמצית טענות המשיבים
- 9 א. **המסגרת הנורמטיבית וחזקת "הכנסת עבודה"**: המשיבים טוענים כי סעיף 2(2) לפקודה מגדיר
10 הכנסת עבודה בהרחבה כדי לכלול כל תמורה, תקבול, טובת הנאה או קצובה הניתנות לעובד
11 ממעסיקו, בכסף או בשווה כסף, במישרין או בעקיפין. לפי הנטען, קיימת חזקה מושרשת כי
12 כל תקבול או הטבה בזיקה ליחסי עבודה הוא הכנסת עבודה, הנטל לסתור זאת כבד ומחייב
13 הוכחת ניתוק ממשי של הללו מיחסי העבודה. עוד נטען כי חריגים לדחיית מס קיימים רק
14 מקום שהמחוקק קבע זאת במפורש ובהתקיים תנאים מוגדרים.
- 15 ב. **מהות כלכלית על פני לבוש פורמלי**: לעמדת המשיבים, הכינוי "פוליסת פרט בבעלות המעסיק"
16 אינו מכריע בסוגיה כשלעצמו, ויש לבחון את התוכן הכלכלי. לשיטתם, ההפקדות נעשו בזיקה
17 לעבודת העובד ולתועלתו, ולכן הן מהוות שכר עבודה. נטען כי העובד מוגדר כמבוטח או כרוכש,
18 נוצרת לו זכות בלתי חוזרת בכספים הנצברים, וכן זכות לקבוע מוטבים, ומנגד, למעסיק אין
19 שימוש עסקי אמיתי בכספים המופקדים לטובת העובד, נתון הסותר טענת בעלות מהותית של
20 המעסיק, המערערות, בכספים.
- 21 ג. **דין ההפקדה לפוליסה כדין תשלום שכר**: המשיבים גורסים כי אין הבדל מהותי בין העברת
22 שכר לחשבון בנק לבין העברתו למכשיר חיסכון עבור העובד, ובשני המקרים מדובר בשכר
23 עבודה. העובדה שהכסף אינו עובר פיזית דרך ידי העובד אינה משנה את טיבו, מקום שההפקדה
24 נעשית לטובתו במסגרת יחסי העבודה.
- 25 ד. **"שימוש בהכנסה באמצעות בחירת העובד"**: לטענת המשיבים, העובד אינו מותר על הכנסה
26 אלא עושה בה שימוש, בכך שהוא בוחר להפנות חלק משכרו לחיסכון, בדומה להפקדה לתכנית
27 חיסכון לאחר קבלת שכר. נטען כי העובד שולט בהסדר במובן זה שביכולתו להצטרף או שלא
28 להצטרף, לבחור שיעור הפקדה, ולשנות או להפסיק מעת לעת, ומכאן שמדובר בהכנסה
29 שהתגבשה ושנעשה בה שימוש, המחייבת במס במועד ההפקדה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- ה. **מניעי ההסדר ותחולת סעיף 86 לפקודה:** המשיבים טוענים כי הערך הכלכלי המרכזי של ההסדר הוא דחיית מס וסיווג מחדש של רכיבי שכר כמענק פרישה הנהנה מהטבות מס, וכן הימנעות מחיובים נלווים. לפיכך, מדובר בהפחתת מס בלתי נאותה ובהסדר שיש להתעלם ממנו מכוח סעיף 86 לפקודה, כך שההפקדות יסווגו כשכר עבודה החייב בניכוי במקור במועד ההפקדה.
- ו. **אין שינוי מדיניות:** המשיבים מכחישים שינוי מדיניות וטוענים כי קיימת הנחיה מקצועית משנת 2001 שלפיה יש למסות הפקדות לפוליסות פרט באמצעות מעביד במועד ההעברה לחברת הביטוח. העובדה שלא הוצאו שומות בעבר מוסברת, לטענתם, בחוסר מודעות הנובע מאופן הדיווח, ולא במדיניות של אי-מיסוי. עוד נטען כי אישורי ניכוי מס במקור אינם תחליף להליך שומה ואינם מלמדים על קביעה עקרונית.
- ז. **הבחנה מעניין חברת החשמל ואי-עמידה בתנאי הרולינג:** לשיטת המשיבים, ההסדר שבמוקד ההליך שונה מהותית מתנאי החלטת המיסוי שניתנה לחברת החשמל. נטען כי בענייננו קיימות אפשרויות שימוש/משיכה/הלוואה בתנאים מסוימים; כי לעובד יש אפשרות בחירה ביחס לקבלת כספים שוטפת, וכן מעורבות בעיצוב ההסדר; וכי הבעלות והשליטה הבלעדית של המעסיק אינה מתקיימת בפועל. המשיבים מוסיפים כי גם אם אירעו טעויות נקודתיות במקרים אחרים, אין בכך כדי להקים זכאות להמשך פרשנות שגויה.
- ח. **הפקדות מעבר לתקרות והשלכות רוחב:** המשיבים טוענים כי ההסדר מאפשר הפקדה של רכיבים הנלווים לשכר מעבר לתקרות שהמחוקק התיר לדחיית מס (סעיפי 3(ה) לפקודה), וכי התוצאה היא עקיפת ההסדר החקיקתי הסדור לעידוד חיסכון. עוד נטען כי אימוץ עמדת המערערות יוביל לפגיעה בקופה הציבורית, להרחבת שימוש בהטבות מס שלא נועדו לכך, לאי-שוויון בין עובדים ולהשלכות על דמי ביטוח לאומי, ומכאן שיש לדחות ניסיון לייצר מסלול מיסוי חלופי להסדר שקבע המחוקק.
- ט. **בהבהרותיהם לבית המשפט,** המשיבים חוזרים על טענתם כי ההפקדות לפוליסה מהוות הכנסת עבודה במועד ביצוען, בהיותן העברת ערך כלכלי לעובד במסגרת יחסי עבודה. לשיטתם, בחירת העובד משקפת שימוש בהכנסה שהתגבשה, והעובדה שהתשלום נעשה בעקיפין אינה שוללת חיוב לפי סעיף 2(2) לפקודה. בנוסף, נטען כי הפוליסה אינה מופיעה בדוח המאזן של המערערות ככנס לכן אינה חשופה לנושיהן. לבסוף, המשיבים נסמכים שוב על החזקה הפסיקתית, החזקה בדבר סיווג תקבולים ממעסיק כהכנסת עבודה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

דין

המסגרת העובדתית והנורמטיבית

נטלי הראיה והשכנוע

- 1
- 2
- 3
- 4 1. אזכיר מושכלות יסוד. בערעורי מס, הכלל הבסיסי הוא שנטל השכנוע ונטל הבאת הראיות
- 5 מוטלים על המערער-הנישום. זאת משום שפעולת רשות המס נהנית מחזקת תקינות המעשה
- 6 המנהלי, והנישום המבקש לתקוף את השומה נחשב ל"תובע" שעליו להוכיח את טענותיו. נטל
- 7 זה קבוע ועומד על הנישום לאורך כל ההליך (ע"מ (מחוזי ירושלים) 58275-04-19 **עודאללה**
- 8 **שוויקי נ' פקיד שומה ירושלים 2**, פס' 46 (27.6.2024); ע"א 477/19 **חברת גי בי אם בניה**
- 9 **בע"מ נ' מנהל מע"מ לוד**, פס' 9 (2.2.2021); ע"מ (מחוזי מרכז) 43058-02-12 **פאול פנסטר ואח'**
- 10 **נ' פקיד שומה פתח תקווה**, פס' 30 (27.10.2013); סעיף 168 לפקודה). הנישום, 'קרוב אצל
- 11 עצמו', בידו מידע מלא על פעילותו הכלכלית הפיסקלית, על עסקיו, הכנסותיו והוצאותיו, קשרי
- 12 לקוחות, ספקים, על עובדיו ונותני שירות שאינם עובדים. הוא המוציא והמביא בעסקו ומטבע
- 13 הדברים הוא שחי את אופן קבלת ההחלטות בעסקו וביצוען, הקשיים המימוניים והאחרים,
- 14 ההצלחות העסקיות וכיוצא באלו. משכך בידו נתונים ומידע עדיפים על המידע המצוי בידי
- 15 פקיד השומה. המחוקק העניק לפקיד השומה סמכויות נרחבות לקבלת מידע על מנת לנסות
- 16 לאזן עדיפות זו שיש לנישום. כך גם מובן הנטל על הנישום בהבאת הראיות והשכנוע כמי שחי
- 17 את העסק ופועל "בשטח" ומכירו טוב יותר מאשר פקיד השומה.
- 18 2. שומת ניכויים המוטלת לפי סעיף 167 לפקודה, מהווה הליך עצמאי שאינו תלוי ואינו מותנה
- 19 בשומת הכנסתו של העובד-נישום עצמו. חובת המעסיק לנכות מס במקור ולהעבירו לפקיד
- 20 השומה היא חובה נפרדת, ואינה מושפעת מקיומה של שומה סופית לעובד, אלא אם כן השומה
- 21 הסופית של העובד כללה את ההכנסה שממנה היה צריך לנכות את המס. במובן זה, המעביד
- 22 משמש כ"צינור" להעברת המס (ע"א 196/89 **פקיד שומה ירושלים נ' חברת אמי פרטס בע"מ**,
- 23 מז' (3) 008, פס' 5 (1993); ע"מ (מחוזי תל אביב-יפו) 40932-03-16 **בזק ישיר הדפסות איכות**
- 24 **(2005) בע"מ נ' פקיד שומה חולון**, פס' 126 (11.3.2018)).
- 25 3. כאשר פקיד השומה קובע בשומת ניכויים כי הפקדות מסוימות מהוות הכנסת עבודה, לפי סעיף
- 26 (2) לפקודה או הוראות דומות, הנטל לסתור קביעה זו ולהוכיח כי ההפקדות אינן הכנסת
- 27 עבודה, או שהן פטורות מניכוי במקור, מוטל על המערער-המעסיק. המעסיק נדרש להציג
- 28 ראיות התומכות בטענותיו, למשל, קיומו של פטור קונקרטי בפקודה מניכוי מס במקור בשנת
- 29 המס הרלוונטיות (ע"מ (מחוזי נצרת) 24090-01-17 **גליל – גולן אחר בע"מ נ' פקיד שומה צפת**,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 פס' 31 (22.12.2020) (להלן: "עניין גליל – גולן"); ע"מ (מחוזי חי') 15-01-958 נווה נטוע 1972
 2 בע"מ נ' פקיד שומה חדרה, פס' 60 (07.08.2017); סעיף 164 לפקודה).
- 3 4. הנטל לסתור חזקות שבבסיס השומה, כגון קביעת פקיד השומה כי סכום מסוים הוא הכנסה
 4 חייבת, מוטל על הנישום המערער. גם ביחס לרכיבי סנקציה, כגון קנסות או גילום מס, הנטל
 5 להוכיח כי הטלתם אינה מוצדקת או כי יש להפחיתם, מוטל על המערער. זאת, בהתאם לעקרון
 6 הכללי שמי שתוקף החלטה מנהלית נושא בנטל ההוכחה (דנ"א 6067/14 זאב שרון קבלנות בנין
 7 ועפר בע"מ נ' מנהל המע"מ, פס' 5 (6.8.2015); עניין גליל - גולן, פס' 30 – 31).

התשתית העובדתית הדרושה להכרעה

- 8
 9 5. בפתח הדברים, יש להידרש למאפייני ההסדר בפועל:
- 10 א. **מנגנון "סכום ההפחתה"**: כאמור, הסדר העסקה מוטה-פרישה נועד להגדיל את הסכומים
 11 שיעמדו לרשות העובד בפרישה תוך שמירה על עלות מעסיק נתונה. במסגרת הסדר זה, רכיב
 12 ההשתכרות של העובד בהווה קטן יותר בהשוואה להסכם העסקה ללא הפרשה להסדר,
 13 והסכום שיקבל העובד בפרישה גבוה יותר. המעסיק למעשה אומר לעובד 'לעובד במעמדך
 14 ותפקידך אנו מקצים עלות מעביד נתונה. אתה יכול לבחור להצטרף להסדר או לא אבל עלות
 15 המעסיק לא תשתנה. קח בחשבון כי בשנה שבחרת להצטרף להסדר יעמדו לרשותך במהלך
 16 חודשי השנה בגין עבודתך סכומים נמוכים מאילו שיעמדו לרשות מי שבחר שלא להצטרף
 17 להסדר. אולם במועד הפרישה יעמדו לרשותך סכומים גבוהים יותר'. עוד מובהר עובר
 18 להצטרפות להסדר כי העובדים שבחרו בהסדר זה לא יוכלו לשנות את בחירתם במהלך השנה
 19 ולא יוכלו ליהנות מהכספים עד לקבלתם בפרישה. שינוי ההסדר אפשרי רק אחת לשנה ובאופן
 20 פרוספקטיבי. כך עולה מנספח 6 לתצהירו המתוקן של העד יוסף שפיגל מטעם המשיבים.
 21 בנספח 6 שהוא דוגמת הסדר תגמול עתידי נדחה של עובדת בכירה בחברה (להלן: "ההסדר
 22 לדוגמה") נקבע:

23 "2. הפחתת תשלום לעובד כנגד התחייבות עתידית של החברה לתשלום בעת פרישה

24 מקורות הפחתה אשר יפורטו להלן בסעיפי המשנה 2.1.2 ו-2.3, כולם או חלקם,
 25 יבואו כנגד התחייבות עתידית של החברה לשלם לעובד את אותם כספים, כדלהלן:

26 2.1 הפחתה מהשכר השוטף

27 2.1.1 יופחת סכום השכר החודשי של העובד בשיעור של % (להלן – הפחתה מהשכר
 28 השוטף).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 2.1.2 סכום ההפחתה מהשכר השוטף יכלול גם את הפרשות הסוציאליות
2 הנלוות לשכר שהופחת – הפרשות ל"תגמולים", "פיצויים" ו-"קרן השתלמות".
- 3 2.1.3 סכום ההפחתה מהשכר השוטף יירשם בספרי החברה כהפרשה להתחייבות
4 עתידית לטובת העובד.
- 5 2.1.4 סכום ההפחתה מהשכר השוטף יופקד בפוליסה שבבעלות החברה, כמפורט
6 בסעיף 3 להלן.
- 7 2.2 הפחתה מהבנוס השנתי
- 8 2.2.1 יופחת סכום הבנוס השנתי לו זכאי העובד, כולו או חלקו, בהתאם להחלטת
9 העובד (להלן – הפחתה מהבנוס), כמפורט בנספח א' להסכם זה.
- 10 2.2.2 סכום ההפחתה מהבנוס יירשם בספרי החברה כהפרשה להתחייבות עתידית
11 לטובת העובד.
- 12 2.2.3 סכום ההפחתה מהבנוס יופקד בפוליסה שבבעלות החברה, כמפורט בסעיף 3
13 להלן.
- 14 2.3 הפחתה מהפרשות ל"תגמולים", "פיצויים" ו-"קרן השתלמות"
- 15 2.3.1 יופחתו ההפרשות הנלוות לשכר השוטף או לשכר החדש לאחר ההפחתה, ככל
16 שבחר העובד להפחית משכרו השוטף בהתאם לסעיף 2.1 לעיל, שמקורן ב"תגמולים",
17 "פיצויים" ו-"קרן השתלמות", העולות על תקרת ההפקדות הפטורה ממס (להלן –
18 ההפחתות מ"תגמולים", "פיצויים" ו-"קרן השתלמות").
- 19 2.3.2 סכום ההפחתות מ"תגמולים", "פיצויים" ו-"קרן השתלמות", יירשם בספרי
20 החברה כהפרשה להתחייבות עתידית לטובת העובד.
- 21 2.3.3 סכום ההפחתות מ"תגמולים", "פיצויים" ו-"קרן השתלמות", יופקד בפוליסה
22 שבבעלות החברה, כמפורט בסעיף 3 להלן.
- 23 ב. **אופן ההפקדה החודשית:** ההפקדה החודשית מתבצעת על ידי המעסיקות-המערערות, אשר
24 הפקידו כספים בפוליסות פרט באופן שוטף. הכספים בפוליסה היו בבעלותן ובשליטתן
25 הבלעדית של המעסיקות, והן היו רשאיות לשנות את מסלול ההפקדה, אופן ההשקעה וחברת
26 הביטוח. המס על הרווחים שנצמחו בפוליסות שולם בידי המעסיקות. רק במועד פרישת העובד,
27 משכו המעסיקות את הכספים מהפוליסה, ניכו מס בהתאם לאישור ניכוי במקור, ושילמו
28 לעובדים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- ג. סוג הפוליסה (שאינה קופת גמל מאושרת): הכספים הופקדו ב"פוליסות פרט", שאינן קופות גמל מאושרות. חלק מסכומים אלו עלו על תקרת ההפקדות הפטורות ממס. וכך בלשון **ההסדר לדוגמה**:
3. הפקדות הכספים בפוליסה שבבעלות החברה
- 3.1 להבטחת תשלום "ההפחתה מהשכר השוטף" ו"ההפחתות מ"תגמולים", "פיצויים" ו- "קרן השתלמות" לעובד, תפקיד החברה, בכל חודש בו התמיד העובד בעבודתו בחברה, ולעניין "ההפחתה מהבנוס" – במועד בו ישולם הבנוס על ידי החברה, את הסכומים המתאימים, כמפורט בנספח א' להסכם זה.
- 3.2 הכספים יופקדו בפוליסת ביטוח המנוהלת בחברת ביטוח, לבחירתה של החברה (להלן – הפוליסה), ויחולו לגביה הכללים הבאים:
- 3.2.1 החברה הינה "בעלת הפוליסה" והעובד הינו "המבוטח".
- 3.2.2 הפוליסה אינה פוליסת ביטוח מסוג "ריסק", כי אם פוליסת ביטוח מסוג "חיסכון".
- 3.2.3 הפוליסה אינה "קופת גמל", לגביה ניתן אישור לפי הוראות סעיף 13 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל), תשס"ה-2005 (להלן – חוק הפיקוח), מכאן שהוראות סעיף 20 לחוק הפיקוח, המעניקות לעובד את זכות הבחירה בבחירת קופת הגמל המיועדת, אינן חלות על הפוליסה.
- 3.3 החברה תהא רשאית, בכל עת ולפי שיקול דעתה הבלעדי, כמצוין בסעיף 6.2 לעיל, לבחור בין מסלולי ההפקדה, או להחליט להפקיד חלק מהכספים בכל אחד ממסלולי ההפקדה, או להחליט על העברת כל סכום שהופקד כאמור באחד ממסלולי ההפקדה, לרבות הרווחים בגיננו, להפקדה במסלול אחר.
- במקביל תוכל החברה להעביר הכספים שהופקדו ו/או יופקדו בהמשך לחברת ביטוח אחרת, כל זאת לפי שיקולים בתום לב של מיצוי מירב פירות ו/או הגנה על השקעה של הכספים והכל בכפוף לדיון וזאת מבלי להטיל אחריות כלשהי על החברה בשל פעילות או אי פעילות של החברה בגין האמור לעיל.
- ד. **הפקדות נוספות "חלף" רכיבים סוציאליים**: מסעיף 2.3.1 להסדר לדוגמא לעיל עולה כי ההסדר מאפשר הפקדה לפוליסות הפרט של הפרשות נלוות לשכר השוטף (תגמולים, פיצויים וקרן השתלמות) העולות על תקרות ההפקדות הפטורות ממס.
- כעולה מנספח 1 ב לתצהיר מר יצחק אונפוס, מטעם המערערות, הסכום עומד בקירוב על 20.83% (בעמ' 19 לתצהיר):

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

7. זאת ועוד. נראה כי לעובד, המוגדר כרוכש הפוליסה, זכויות בלתי חוזרות בכספים, בלעדיות לקבוע מוטבים במקרה של פטירה לעובד וקבלת דיווחים תקופתיים והודעות מחברת הביטוח באופן שהוא בוחר (נספח 11 לתצהיר שפיגל, בעמ' 54 - 55; נספח 3 לתצהיר שפיגל, עמ' 21, בסעיף 5(5)); בנוסף, קיימת דרישה מהעובד המבוטח למלא הצהרות בטופס ההצטרפות ביחס לדיווחים לרשויות המס בארה"ב וחילופי מידע (נספח 11 לתצהיר שפיגל, בעמ' 53); כמו כן, מן הראיות שהובאו בפניי עולה כי ההפקדות בוצעו מתוך רכיב משכרם של העובדים, והפוליסות שבהסדר נועדו להחזיק כספים אלה עבור העובדים, הנהנים כלכלית מן הפוליסה (ראו סעיפים 2.1 ו-2.2 **להסדר לדוגמה** לעיל בדבר הפחתה מהשכר השוטף והפחתה מהבונוס השנתי); גם מסעיף 20.4 **לפוליסת מגדל** עולה כי המבוטח-העובד הוא הנהנה:
- 20.4 למען הסר ספק מובהר בזאת, כי במקרה בו בעל הפוליסה איננו המבוטח, הזכות לקבלת ערך הפדיון בתום תקופת הביטוח הינה של המבוטח ובעל הפוליסה לא יהיה זכאי לקבל את ערך הפדיון."
8. לסיכום חלק זה, **לגבי דפוס הדיווח והניכוי**, כך עולה לגבי ניכוי מס במקור בעת ההפקדות מן **ההסדר לדוגמה** (שם, בעמ' 3):
5. מיסים
- 5.1 העברת כספים לעובד תיעשה בכפוף לניכוי במקור של כל מס ו/או תשלום חובה אחר, כמפורט בסעיף 5.2 להלן.
- 5.2 במועד תשלום הכספים לעובד, כל מס או תשלום חובה אחר, מכל סוג שהוא, בגין תשלום הכספים שיצטברו בפוליסה, לרבות בגין הרווחים, יחולו על העובד, או חו"ח בפטירתו – על המוטבים שייקבעו על ידו, ומוסכם כי החברה אינה אחראית כלפי העובד לחבות המס שתחול במועד זה."
- המסגרת הנורמטיבית: הכנסת עבודה וטובת הנאה
9. סעיף 2(2) לפקודה מגדיר "הכנסת עבודה" באופן רחב וכולל:
- "השתכרות או ריווח מעבודה; כל טובת הנאה או קצובה שניתנו לעובד ממעבידו; ... והכל - בין שניתנו בכסף ובין בשווה כסף, בין שניתנו לעובד במישרין או בעקיפין או שניתנו לאחר לטובתו."
10. הפסיקה מלמדת כי תכלית ההגדרה הרחבה היא למנוע שחיקה של בסיס המס על ידי הענקת הטבות בעין לעובד כתחליף למזומנים. קיימת חזקה איתנה ומושרשת במשפט הישראלי, הניתנת לסתירה, לפיה כל תקבול או הטבה הניתנים לעובד על ידי מעסיקו, בכסף או בשווה כסף, מהווים הכנסת עבודה. הנטל לסתור חזקה זו בשומת ניכויים מוטל על המעסיק, והוא

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 נטל כבד ומשמעותי (ע"א 3844/15 פקיד שומה פתח תקוה נ' שירותי בריאות כללית, פס' כז'
2 (15.12.2016) (להלן: "עניין שירותי בריאות כללית"); ע"א 7719/21 סאלח חסארמה נ'
3 פקיד שומה חיפה, פס' 58 (4.5.2023); ע"א 5083/13 פקיד שומה כפר סבא נ' יוסף ברנע, פס'
4 66, 43 (10.8.2016) (להלן: "עניין ברנע"); ע"מ (מחוזי מרכז) 55727-04-13 אלון ברמן נ' פקיד
5 שומה כפר סבא, פס' 41 (16.12.2015) (להלן: "עניין ברמן"); אהרן נמדר מס הכנסה [יסודות
6 ועיקרים] 111 - 112 (2013) (להלן: "נמדר"); עניין דר, פס' 8.
- 7 11. כדי לסתור את החזקה, על המעסיקות לשכנע כי התשלום שנתנו לעובד אינו תחליף או מסווה
8 להכנסת עבודה, וכי מאפייניו הפרטיקולריים של התקבול מצדיקים את סיווגו למשל כרווח
9 הון, על רקע המבחנים שנקבעו בפסיקה להבחנה בין הכנסה הונית לפירותית. זאת, בין אם
10 יוכיחו קיומו של הסדר סטטוטורי הקובע את אופיו ההוני של התקבול, ובין אם ישכנעו כי
11 לתקבול מאפיינים ספציפיים המצדיקים סיווג הוני (ע"מ (מחוזי תל אביב-יפו) 54694-02-
12 16 ריית רבקה ברניב נ' פקיד השומה תל אביב 1, פס' 12 (14.11.2017) (להלן: "עניין ברניב");
13 ע"מ (מחוזי תל אביב-יפו) 1321/07 שאול גרבורג נ' מדינת ישראל (פקיד שומה גוש דן), בעמ'
14 10 (1.12.2014); ע"א 2640/11 פקיד שומה חיפה נ' חיים ניסים, פס' 5 לפסק דינו של כב'
15 השופט ע' פוגלמן (2.2.2014) (להלן: "עניין ניסים"); עניין ברמן, פס' 42.
- 16 12. באשר למשמעות "במישרין או בעקיפין או לאחר לטובתו" בלשון סעיף 2(2) לפקודה, נקבע כי
17 שכיר אמנם נישום על בסיס מזומן, אך אין משמעו כי הכנסתו חייבת להיות במזומן בלבד. כל
18 הכנסה שניתן להעריך את שוויה תחייב במס אף אם נתקבלה כטובת הנאה אחרת, וכי אין
19 חשיבות לטיב התמורה, וכל תקבול שיש בו כדי להעשיר את משאביו של הנישום ייחשב
20 להכנסה החייבת במס (בעמ"ה (מחוזי ירושלים) 636/02 שרה כהן נ' מדינת ישראל - פקיד
21 השומה ירושלים (2.9.2009) (להלן: "עניין שרה כהן"); נמדר, עמ' 68). משעה שנשכר נישום
22 ליתן ממשאביו האנושיים החזקה היא כי כל תקבול או טובת הנאה מקורה היא תשואת ההון
23 האנושי שהועמד לרשות השוכר/ המעביד/ המתקשר. כדי להפריך חזקה זו ולסתור
24 אותה יש להוכיח במידה גבוהה של הוכחה ושכנוע שהתקבול בכסף, שווה כסף, טובת הנאה,
25 לא ניתנו בשל כך אלא במנותק מכך וללא תלות בכך.
- 26 13. לסיכום היבט זה, כל טובת הנאה תיחשב כהכנסת עבודה, והגדרת סעיף 2(2) לפקודה, שעודכנה
27 במסגרת וועדת בן שחר ב-1974, באה "לשחרר אותנו מן ההגבלות" ולכלול בה כל טובת הנאה,
28 גם אם צריך אומדן להעריכה וגם אם היא שולית (נמדר, עמ' 119).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

14. בענייננו, עובדי המערערות רשאים להצטרף להסדר מעצם היותם עובדי המערערות. העמדת הונם האנושי לרשות המערערות הוא שמזכה אותם להצטרף להסדר. בכל זאת מעלות המערערות טיעון המצריך בחינה האם רכיב השכר כבר התגבש והופנה על ידי העובדים או לטובתם לאפיק חיסכון. בהקשר זה, יש לציין כי הדין מכיר בדחיות מס ופטורים בהקשר של תגמול עובדים:
- א. באשר לקרן השתלמות, תשלומי מעביד לקרן השתלמות בעבור עובדיו מהווים הכנסת עבודה לפי הוראות סעיפים 2(2) ו-3(ה) לפקודה. עם זאת, המחוקק קבע הסדרים מיוחדים: באשר לתשלומים בגבולות מסוימים - תשלומים לקרן השתלמות בגבולות שנקבעו בהסכם קיבוצי, או בגבולות דומים לעובד שאין חל עליו הסכם קיבוצי, אך לא יותר מ-7.5% מה"משכורת הקובעת", ייראו כהכנסת עבודה של העובד בעת שקיבל אותם בפועל (כלומר, בעת משיכת הכספים מהקרן); באשר לתשלומים ששולמו לקרן השתלמות מעל הגבולות הללו - ייראו כהכנסת עבודה של העובד מיד בעת תשלומם לקרן ויחויבו במס בהתאם (סעיף 3(ה) לפקודה; נמדר, עמ' 126 – 128).
- ב. באשר לפיצויי פרישה, כדי שתשלום ייחשב ככזה עליו להיות קשור במהותו לסיום יחסי העבודה (נמדר, עמ' 139). סעיף 9(א7)(א) לפקודה מעניק פטור ממס לפיצויי פרישה בגובה של משכורת אחת לכל שנת עבודה, לפי המשכורת האחרונה. פטור זה מוגבל בתקרה מקסימלית והסכום מותאם למדד לפי סעיף 120 ב לפקודה. אם סכום הפיצויים עולה על מכפלת המשכורת האחרונה במספר שנות העבודה אך נמוך מהסכום המרבי, רשאי מנהל רשות המסים לפטור את העודף, כולו או חלקו, תוך התחשבות בתקופת השירות, גובה השכר, תנאי העבודה ונסיבות הפרישה. הוראה זו חלה על עובדים שכירים ואינה חלה על עצמאים או בעלי שליטה בחברה (סעיף 9(א7)(א1) לפקודה; נמדר, עמ' 136).
- הפסיקה קבעה כי מדובר ב"יצור כלאיים" לצורכי מס. החלק הפטור ממס, המוגדר בסעיף 9(א7)(א) לפקודה, נחשב למענק הון. לעומת זאת, הסכום העולה על תקרת הפטור מסווג כהכנסה פירותית. סיווג זה נובע מההבנה כי פיצויי הפרישה באים לפצות על אובדן מקור ההכנסה, דהיינו הוני, אך המחוקק הגביל את הפטור וקבע כי העודף ימוסה כהכנסה פירותית (ע"א 506/71 חיים חפץ נ' פקיד השומה, חיפה, כז(1) 212, 220 - 221 (1972) (להלן: "עניין חפץ"); עניין ברנע, פסי' 61; נמדר, עמ' 137; ע"א 604/73 פרמה שרפ ישראל בע"מ נ' פקיד השומה, חיפה, כח(2) 342, 349 (1974); ע"א 128/06 כבלי ציון מפעלים מאוחדים בע"מ נ' פקיד שומה אילת, עמ' 3 - 4 (26.4.2007); עניין ניסים, פסי' 18 לפסק דינה של כב' המשנה לנשיאה מ' נאור). בפסק דין משנת 2011, העלה כב' השופט רובינשטיין הרהור האם לא הגיעה העת לעיון

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 מחדש בעניין חפץ ולאמץ גישה הרואה בפיצויי פרישה "הכנסה מסוג מיוחד" או אף "הכנסת
2 עבודה", לאור העידון החוקתי. אולם, הרהורים אלו לא שינו את ההלכה המחייבת (ע"א
3 8958/07 פקיד שומה תל אביב יפו 5 נ' שרל שבטון, פס' ג' – ד' (18.8.2011)).
- 4 ג. יצוין בקצירת האומר כי גם **סעיף 102 לפקודה** מאפשר דחייה של אירוע המס על מניית
5 ואופציות שהוקצו לעובדים, ממועד ההקצאה למועד המימוש בעת העברה מהנאמן לעובד
6 (**נמדר**, עמ' 122 – 123, 587 – 589).
- 7 15. אקדים אחרית לראשית ואציין כי מקובלת עליו טענת המשיבים בהבהרותיהם לפיה אירוע מס
8 מלא ויחיד מתרחש במועד ההפקדה לפוליסה, וכל הפקדה הינה הטבה שוטפת אשר מהווה את
9 אובייקט המס. מרגע שהמעסיק מפקיד את הסכום החודשי לפוליסה על שם העובד, המעסיק
10 נפרד מהסכום, אין לו גישה אליו, ובשום תרחיש הכספים המופקדים לא יחזרו אליו מחברת
11 הביטוח. בהתאם, מקובלת עליו הטענה כי העובד מקבל הכנסת עבודה ממשית בעלת ערך כלכלי
12 במועד הענקתה, כלומר במועד ההפקדה. עובד המורה למעסיק להפקיד חלק ממשכורתו
13 בפוליסה פרטית נחשב כמי שעושה שימוש בשכרו, כלומר קיבל את מלוא שכרו והחליט להפקיד
14 חלק ממנו. אבאר קביעותיי אלו להלן.

נאמנות ומהות כלכלית בדיני המס

- 15 ההסדר של נאמנויות בפקודה והסדרים דומים בדיני המס
- 16 16. מוסד הנאמנות יוצר הפרדה בין הבעלות הפורמלית בנכס, המוחזקת על ידי הנאמן, לבין
17 הבעלות הכלכלית, השייכת לנהנה. הנאמן נחשב לבעלים שבדין של הנכס, אך הוא מחזיק בו
18 בעבור הנהנה, שהוא הבעלים שביושר. בהקשר זה, אין חולק כי דיני המס מייחסים חשיבות
19 רבה יותר לבעלות מבחינה כלכלית מאשר לבעלות הפורמלית על פי דין, ולכן יראו בנהנה
20 כבעלים האמיתי מבחינת דיני המס (ע"א 5955/09 **כונס הנכסים נ' מרשה טאובר טוב**, סה(1)
21 532, פס' 9 (2011) (להלן: "עניין טאובר"); אהרן נמדר **מס שבח מקרקעין, חלק רביעי, פטורים**
22 **אחרים** 116 (2012) (להלן: "נמדר: מס שבח מקרקעין"). כך ציין כב' השופט א' שטיין בהיבט
23 זה בע"א 7610/19 **מנהל מס שבח תל אביב 1 נ' סמואל גליס**, פס' 36 (30.6.2022) (להלן: "עניין
24 **גליס**").
25

- 26 "36. מורכבותו של מוסד הנאמנות, כמו גם הפרדה שהוא יוצר בין הבעלות
27 הפורמלית בנכסי הנאמנות – ובכלל זה, שליטה בנכסים אלו וניהולם – לבין הבעלות
28 האמיתית בנכסי הנאמנות וההנאה מפירותיהם, הניחו תשתית משפטית לשימוש
29 בנאמנות ככלי מרכזי לתכנון מס: תחילה, לתכנון מיסי מתנה ועיזבון; ובהמשך לכך,
30 לתכנון מיסי הכנסה וריווחי הון (ראו: ועדת ישראלי, בעמ' 7). מהלכי תכנון המס על

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 בסיסה של נאמנות הקשו על רשויות המס בבואן לקבוע מס אמת. הרשויות התקשו
2 לקבוע את מיהות הנישום אשר חב במס בגין ההכנסות מנכסי הנאמנות או ממימושם;
3 את המועד בו הופקה הכנסה זו על ידי הנישום; את מועד מימושם של נכסי הנאמנות;
4 ועוד כהנה וכהנה (ראו: ועדת ישראלי, עמ' 28).
- 5 17. נאמנות אינה דורשת בהכרח הסכם כתוב או שימוש מפורש במונח "נאמנות". היא יכולה
6 להיווצר על פי חוק, על פי חוזה, כתב הקדש וגם בעל-פה, והרשימה בסעיפים 1 – 2 לחוק
7 הנאמנות, תשל"ט-1979 אינה רשימה סגורה (ע"א 2976/12 ציון בר אל נ' חיים יהודה אלכסנדר
8 קאופמן, פס' 12 (23.11.2014); ת"א (מחוזי ת"א) 2112/06 טייג דב נ' בר דוד אביבה, פס'
9 4 (22.9.2009)). יש לזכור כי "הקובע לצורך סיווגה של עסקה כעסקת נאמנות הוא תוכנה של
10 העסקה, להבדיל מדרך יצירתה" (ה"פ (מחוזי ירושלים) 4283/05 יוסף עמרם נ' עו"ד איתן
11 צחי, פס' 31 (30.3.2008)). כלומר, קיומה של זיקה לנכס וחובה של נאמן להחזיק או לפעול בו
12 לטובת נהנה.
- 13 18. הפסיקה הכירה בנאמנות משתמעת כנלמדת מכוונת הצדדים והתנהגותם, גם אם לא הובעה
14 במפורש (ע"א 5717/95 אלן א' וינשטיין נ' עו"ד אפרים פוקס, נד(5) 792 (2000)). כך למשל,
15 במקרה של בן שפתח חשבון בנק על שמו אך הכיל כספי אביו (ע"א 3829/91 אבינועם וואלס נ'
16 נחמה גת, מח(1) 801 (1994)); הפסיקה מאשרת כי חוק הנאמנות אינו דורש שהחוזה יקבע
17 במפורש נאמנות (ע"א 189/95 בנק אוצר החייל בע"מ נ' מזל אהרונוב, נג(4) 199 (1999));
18 הפסיקה מדגימה זאת במקרה של העברת נכס ללא תמורה שאינה בגדר "מתנה". במקרה כזה,
19 קמה חזקה שהנעבר מחזיק בו כנאמן עבור המעביר או הנהנה שנקבע על ידו (ה"פ (מחוזי ת"א)
20 6739-12-20 ליאופולד השקעות בע"מ נ' חוה צדוק, פס' 76 (7.3.2024)); בע"מ 7033/15 פלוני נ'
21 פלוני, פס' 6 (1.9.2016)); קיומה של נאמנות משתמעת מתקיימת גם ביחסי משפחה, כאשר
22 הורים רכשו בית ורשמו אותו על שם בנם, והוכח שהתמורה שולמה על ידי ההורים (ת"א (מחוזי
23 חי') 75309-07-19 פאזיה מוסטפא נ' סאלח מוסטפא (11.12.2022)).
- 24 19. בנוסף, הפסיקה הכירה בדוקטרינת הנאמנות הקונסטרוקטיבית ככלי המוטל על ידי בית
25 המשפט להשגת תוצאות צודקות. כך למשל, הפסיקה מדמה נאמנות זו ל"מעין-חוזה" או
26 "נאמנות פיקטיבית" במקרים של יחסי רשות מפקיעה ובעל זכות, ואף מכירה בדוקטרינה
27 כדוחה את תחילת מרוץ ההתיישנות (ע"א 5964/03 עיזבון המנוח אדוארד ארידור ז"ל נ' עיריית
28 פתח-תקוה, ס(4) 437, פס' 26 - 27 (2006)); גם חוזה מכר מקרקעין הניתן לביצוע בעין יוצר
29 נאמנות קונסטרוקטיבית, והפסיקה מדגימה זאת במקרה של רכישת דירה שלא נרשמה במשך
30 שנים רבות (ע"א 1559/99 שושנה צימבלר נ' רבקה תורג'מן, נז(5) 49, פס' 63 - 64 (2003); ת"א

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 (מחוזי חי') 57980-08-21 כמאל נבואני נ' חסיב נבואני, פס' 17 (2.3.2023); הפסיקה החילה
2 את הדוקטרינה גם על עסקאות מכר מניות, בדומה לעסקאות מקרקעין, כאשר הקונה קיים
3 את התחייבויותיו (ע"א 9063/12 עזבון המנוח הוראס ריכטר ז"ל נ Harvey Delson, פס' 29
4 (5.9.2017)).
- 5 20. הוועדה למיסוי נאמנות בראשות רו"ח פרידה ישראלי (להלן: "ועדת ישראלי"), שהדוח שהופק
6 במסגרתה (להלן: "דוח הוועדה") צוטט למכביר בעניין גליס, הוקמה ביום 2.9.02 כדי להמליץ
7 על הסדרי מיסוי לנאמנויות, והוראותיו של פרק הנאמנויות בפקודה הן תוצר עבודתה של דוח
8 הוועדה (ראו פס' 49 – 50 לעניין גליס). מועדת ישראלי, ניתן לראות כי נקודת המוצא היא
9 שמועד המס לא נדחה עד החלוקה של כספי הנאמנות, אלא חל במהלך התקופה השוטפת
10 כשהטבה נצברת לטובת הנהנים (דוח הוועדה, בעמ' 33):
- 11 "ככלל, הועדפה שיטה של מיסוי הכנסות הנובעות מהנאמנות באופן שוטף – גם אם
12 טרם חולקו – על פני שיטה של דחיית חבות המס וגבייתו בעת חלוקת הכנסות לנהנים,
13 למעט במקרים בהם בעיות יישום ואכיפה הכתיבו צורך להמתין לחלוקה לנהנים".
- 14 וכך בהמשך (דוח הוועדה, בעמ' 38):
- 15 "הוועדה התלבטה רבות בשאלה האם יש מקום למסות את הכנסות הנאמנות על בסיס
16 חלוקתן לנהנים או על בסיס שוטף. לאחר דיונים רבים, שמיעת מומחים, בדיקת דינים
17 זרים ובחינת היתרונות והחסרונות לכל שיטה, בחרה הוועדה במיסוי הכנסות
18 הנאמנות על בסיס שוטף, קרי בהתאם לצבירתן בנאמנות."
- 19 וכך ועדת ישראלי באשר לנימוקי אכיפה ובמענה לשאלה מדוע מיסוי במועד החלוקה לנהנה
20 אינה נקודת מוצא טובה (דוח הוועדה, בעמ' 39):
- 21 "כאשר המיסוי מתבצע על בסיס חלוקה, עשוי לעבור זמן רב ממועד הקמת הנאמנות
22 עד למועד בו החלוקה הראשונה מתחייבת במס. טווחי הזמן עשויים להגיע אף לעשרות
23 רבות של שנים, והם אינם מאפשרים מעקב הולם אחר פעילות הנאמנות. הוועדה
24 שקלה לאפשר לנאמנות להגיש באופן שוטף דוחות לרשויות המס מבלי להתחייב במס
25 בגינן, אולם נראה כי בפועל, בהעדר שומה, הדוחות לא יבוקרו והדבר לא יביא לפתרון
26 הבעיה עליה עמדנו לעיל. מכאן, שמיסוי שוטף חיוני להבטחת יכולתו של אגף מס
27 הכנסה לעקוב אחר פעילות הנאמנות ולאכוף את החוק."
- 28 וכך ועדת ישראלי באשר לנייטרליות ומניעת תמריץ לדחיית מס (דוח הוועדה, בעמ' 32):
- 29 "הוועדה שאפה בהמלצותיה למצוא את שביל הזהב כדי שמחד לא תהפוכה
30 הנאמנויות למכשיר להתחמקות ממס אך מאידך תשארנה הנאמנויות מכשיר משפטי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 לגיטימי. כפועל יוצא המליצה הוועדה שורת המלצות שמטרתן מיסוי הנאמנויות
2 באופן שלא יהיה תמריץ להקמתן על מנת להתחמק ממס או לדחותו.
- 3 כך ועדת ישראלי לגבי הנאמן כמנגנון גבייה, כאשר המס משולם עבור הנהנים (דוח הוועדה,
4 בעמ' 40):
- 5 "הוועדה סבורה כי יש לחייב את הנאמן במס על הכנסותיה של נאמנות תושבי ישראל"
6 באופן שוטף, ולראותו ככובד חוב וכבר שומה עבור הנהנים."
- 7 21. בהתאם, חלוקת הכסף לנהנה אינה אירוע מס עצמאי נוסף, זאת כדי למנוע כפל מס (דוח
8 הוועדה, עמ' 105):
- 9 "הכנסת הנאמנות תחויב במס פעם אחת בלבד, בידי הנאמנים או בידי הנהנים, אולם
10 אין המדובר בשני אירועי מס אלא בהטלת החובה לתשלום המס על בעלי ההכנסה
11 (בניגוד לחברה בה יש שני אירועי מס, רווח בחברה ודיבידנד)."
- 12 באופן דומה, סעיף 69 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג-1963 (להלן: "חוק מיסוי
13 מקרקעין") קובע כי מכירה של זכות במקרקעין והעברת זכות באיגוד, מנאמן לנהנה, יהיו
14 פטורות ממס. פטור זה נועד למנוע חיוב כפול במס, שכן מבחינה כלכלית, העברה זו אינה
15 מצמיחה לנאמן יתרון כלכלי כלשהו, והבעלות הכלכלית הייתה מלכתחילה של הנהנה (עניין
16 גליס, פס' 41; ע"א 7508/03 יוסף כהן נ' מנהל מס שבח אזור המרכז, נט(4) 39, פס' 6 (2005);
17 הנריק רוסטוביץ, פנחס גלעד, משה וקנין, נורית לב ארנונה עירונית - ספר ראשון 86 (2001)).
18 על מנת שנאמנות תוכר לצורך קבלת פטור ממס לפי סעיף 69 לחוק מיסוי מקרקעין, נדרשים
19 שני תנאים מצטברים: האחד, תנאי פרוצדורלי של מסירת הודעה למנהל תוך 30 יום מיום
20 הרכישה, לפי סעיף 74 לחוק. השני, והעיקרי, הוא בחינת מהות הנאמנות: האם אכן התגבשו
21 בפועל יחסי נאמנות. תנאי מהותי זה דורש שלנאמן לא יהיה אינטרס אישי או כלכלי בנכס, וכי
22 הנהנה יהיה אדם ספציפי וידוע (ו"ע (מינהליים ת"א) 68463-12-15 אופק-בובליל בע"מ נ' מנהל
23 מיסוי מקרקעין - תל אביב, עמ' 7 (25.3.2018); ע"א 8116/08 נדבך לנדל"ן והשקעות בע"מ נ'
24 מנהל מס שבח מקרקעין אזור מרכז, פס' 10 (2.8.2010); ע"א 7508/03 יוסף כהן נ' מנהל מס
25 שבח אזור המרכז, נט(4) 39, 45 (2005); נמדר: מס שבח מקרקעין, עמ' 122 – 124).
- 26 22. חוק מיסוי מקרקעין היה הראשון להסדיר את מיסוי הנאמנויות, והוא קובע הסדרים והגדרות
27 מפורטים (עניין גליס, פס' 38). ואולם, עניינו בפקודת מס הכנסה. הפקודה כוללת גם היא פרק
28 העוסק בנאמנויות, החל על כל נכס, לרבות מקרקעין. עם זאת, ההבחנה בין הסדרים אלו
29 מוצדקת בהיבט המהותי: פקודת מס הכנסה מזהה את נכסי הנאמנות והכנסותיה עם יוצר
30 הנאמנות, בעוד שחוק מיסוי מקרקעין מזהה אותם עם נהנה הנאמנות. לכן, חוק מיסוי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 מקרקעין דורש שזהותו של הנהנה תהא סופית וספציפית, ואילו פקודת מס הכנסה מכירה
2 אפילו באפשרות לנאמנות ללא נהנה סופי (עניין גליס, פס' 64 – 65 ; סעיף 75 לפקודה).
- 3 23. פרק רביעי 2 לפקודה מסדיר באופן מפורט את אופן מיסוי ההכנסות המופקות במסגרת נאמנות
4 ואת זהות הנישום החייב במס בגינן. סעיף 75 לפקודה מגדיר "נאמנות" כהסדר שבו נאמן
5 מחזיק בנכסים לטובת נהנה; "נכס" מוגדר ככל רכוש, בין מקרקעין ובין מיטלטלין, וכן כל
6 זכות או טובת הנאה. חבות המס על הכנסת הנאמן מוטלת בשנת המס שבה הופקה או נצמחה
7 ההכנסה. בר השומה ובר החיוב במס הוא הנאמן, אך הכנסת הנאמן נחשבת כהכנסת היוצר או
8 הנהנה, בהתאם לסוג הנאמנות, לדוגמה, נאמנות תושבי ישראל או נאמנות נהנה תושב ישראל
9 (סעיף 75 לפקודה). הנאמן חייב בדיווח לרשויות המס, וניתן לגבות חוב מס סופי של הנאמן
10 גם מנכסי הנהנה, עד לגובה הסכום שקיבל בחלוקה (סעיפים 75טז ו-75טו לפקודה).
- 11 24. סעיף 75(א) לפקודה מסדיר את אופן מיסוי ההכנסות המופקות במסגרת נאמנות ואת זהות
12 הנישום החייב במס בגינן. סעיף 75(א) לפקודה קובע כי "הכנסת נאמן תחויב במס בשנת המס
13 שבה הופקה או נצמחה". דהיינו, נקודת המוצא של ההסדר היא כי ההכנסה שנוצרה בנאמנות
14 ממוסה בשנת הפקתה או צמיחתה, ולא דווקא במועד חלוקתה לנהנה. בהתאם לכך, הוראות
15 פרק הנאמנויות אינן רואות בחלוקה מן הנאמנות אירוע מס עצמאי. כך, למשל, סעיף 75(ז)
16 לפקודה קובע כי חלוקה של נכס מנאמנות תושבי ישראל תחויב במס "כפי שהיה אילו היה
17 הנכס מועבר מהיוצר לנהנה במישרין". דהיינו, החלוקה אינה יוצרת מקור מס חדש, אלא
18 משקפת את תוצאות המס שהיו מתקבלות אילו הועבר הנכס במישרין מן היוצר אל הנהנה.
- 19 25. גם הוראות נוספות בפרק הנאמנויות מלמדות כי המחוקק ראה את מקור החיוב במס ביצירת
20 ההכנסה בנאמנות, ולא דווקא במועד חלוקתה בפועל. כך למשל, סעיף 75(ז) לפקודה מדגים
21 כי גם מקום שבו החלוקה לנהנה היא תנאי לייחוס ההכנסה אליו, נקודת הייחוס למיסוי נותרת
22 שנת הפקת ההכנסה בנאמנות ולא שנת החלוקה עצמה. בדומה לכך, סעיף 75(ב) לפקודה מורה
23 כי הכנסת הנאמן מיוחסת לצורכי מס ליוצר או לנהנה לפי סוג הנאמנות, ובכך מחדד הסעיף כי
24 עניינו של ההסדר בזיהוי הנישום החייב במס בגין ההכנסה שנוצרה בנאמנות, ולא ביצירת
25 אירוע מס במועד חלוקתה. בענייננו, ככל שמדובר בתמורה שניתנה לעובד בעד עבודתו, הנישום
26 הרלוונטי הוא העובד עצמו, והכנסתו תסווג כהכנסת עבודה לפי סעיף 2(2) לפקודה.
- 27 26. סעיף 75(ד) לפקודה קובע כי הקניית נכס לנאמן בנאמנות תושבי ישראל בלא תמורה אינה
28 "מכירה" לעניין הוראות חלק ה' לפקודה. ואולם, הוראה זו עניינה שלילת סיווגה של ההקניה
29 כאירוע הוני בלבד, כפי שנלמד מההפניה לחלק ה' לפקודה שעוסק ברווחי הון, ואין בה כדי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 לשלול אפשרות כי במקרים המתאימים עשויה ההעברה לנאמנות לשקף הכנסה ממקור אחר,
 2 ובכלל זה הכנסת עבודה לפי סעיף 2(2) לפקודה. במילים אחרות, העובדה כי ההקניה לנאמן
 3 אינה מהווה "מכירה" במובנה ההוני אינה גורעת מן האפשרות כי עצם העמדת הזכות הכלכלית
 4 לטובת העובד-הנהנה תיחשב כהענקת טובת הנאה במסגרת יחסי העבודה. זהות הנהנה היא
 5 מטריאלית באבחון התקיימות אירוע מס אם לאו, אלא אם הפקודה קובעת אחרת.
- 6 27. בהקשר זה, יש לזכור כי החוק והפסיקה כבר בלאו הכי רואים במעסיק כמעין "נאמן גבייה":
 7 במקרים בהם מעביד מחזיק בכספים שנוכו משכר עובדיו, למשל לצורך העברתם לרשויות
 8 המס, הוא נחשב ל"מעין נאמן" לעניין כספים אלו. במעמד זה, המעסיק משמש כצינור להעברת
 9 הכספים, וחלות עליו חובות הדומות לחובותיו של נאמן. אלמלא ראה המחוקק במעסיק את
 10 הגובה היעיל ביותר מבחינה כלכלית לגביית המס בגין הכנסת עבודה לפי סעיף 2(2) לפקודה,
 11 מבחינת צמצום עלויות העסקה הכרוכות בגבייה, לא היה ממנה אותו ל"מעין נאמן" גבייה
 12 מלכתחילה (ע"א 438/90 פקיד שומה חיפה נ' הד הקריות בע"מ, נא(5) 668, פס' 14 ו-22
 13 (1997)). במצב דברים כזה, היה מלוא התשלום בגין העבודה מועבר לעובד, אשר היה נדרש
 14 לשלם מס על כלל הסכום שקיבל, בכפוף להסדרים הסטוטוריים שנקבעו בדין: בין אם
 15 הסדרים שנועדו לעודד חיסכון וסכומי פרישה (למשל סעיף 9(א7) לפקודה), ובין אם מנגנוני
 16 תימרוץ שתכליתם ליישר קו' בין אינטרס התאגיד לאינטרס העובד, כגון ההסדר הקבוע בסעיף
 17 102 לפקודה.
- 18 28. בענייננו, מן הראיות עולה כי בחלק מהסדרי התגמול הנדחה המוקדמים יותר, שנוסחם
 19 "השתנה במעט", מונה נאמן שתפקידו להיות המוטב הבלתי חוזר לקבלת כל סכום שהצטבר
 20 בפוליסה לטובת העובד (פרוטוקול, עמ' 40, שו' 15 - 27):
- 21 "העד, מר ג'רבי: לא, היו שתי ורסיות היה הסדר עם נאמן והיה הסדר לאחר
 22 מכן ללא נאמן.
- 23 עו"ד הרשמן: או-קיי מי ניסח את זה ומי ניסח את זה?
 24 העד, מר ג'רבי: אני לא זוכר מי ניסח את הראשון, לא רוצה להתחייב לזה.
 25 ייתכן ו-PWC אני לא יכול לערוב לזה את ההסכם השני בוודאות עו"ד דורון לוי.
- 26 עו"ד הרשמן: מה זה נקרא הוא ניסח הוא הוציא משם את הנאמן הוא ניסח
 27 אותו מחדש,
 28 העד, מר ג'רבי: לא, לא היה צורך בנאמן.
 29 עו"ד הרשמן: אז הוא הוציא משם את השלב של הנאמן,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 העד, מר ג'רבי: הוא לא הוציא,
- 2 העד, מר ג'רבי: הפוליסות האלה עברו שינוי,
- 3 עו"ד הרשמן: מבחינת הניסוח,
- 4 העד, מר ג'רבי: נכון מבחינת הניסוח הנאמן יצא, התייתר.
- 5 עו"ד הרשמן: וחוף מזה הנוסח נשאר דומה.
- 6 העד, מר ג'רבי: לא, הוא השתנה במעט."
- 7 וכן ראו (פרוטוקול, עמ' 50, שו" 6 - 24):
- 8 "כב' הש' אלטוביה: אדוני נתן בתחילת העדות שלו דוגמה שכשמעסיק מגיע
- 9 להסכם לשכר נדחה עם עובד רשות המיסים לא מתערבת. אני לא אשלם לך עכשיו אני
- 10 אשלם לך בעוד 4 שנים, עכשיו אני אשלם לך סכום קטן אנחנו עסק בתחילת הדרך
- 11 שאנחנו נתאושש אז אני מתחייב לתת לך פי 4. האם הפוליסה כמו שהיא מנוסחת
- 12 היום לא הופכת בעצם את המעסיק במקרה שלנו לנאמן עבור העובד? הוא בעצמו לא
- 13 יכול לעשות שימוש פרטי בכסף הזה.
- 14 העד, מר ג'רבי: לא כך היא מנוסחת.
- 15 כב' הש' אלטוביה: לא בניסוח הפרטני אלא במהות הכללית אני כמעסיק לא יכול
- 16 לעשות שום שימוש בכסף הזה.
- 17 העד, מר ג'רבי: אני רוצה קודם כל עקרונית אני כן יכול אני יכול להסיט את
- 18 הכסף לקופה אחרת אני מחליט איפה הקופה אם זה יהיה מגדל כלל או הראל,
- 19 עו"ד הרשמן: לקופה אחרת על שם העובד לטובת העובד בלבד,
- 20 כב' הש' אלטוביה: אבל זה כמו כל נאמן שמקבל אני רוצה להקים קרן נאמנות אני
- 21 אומר אתם תעשו יש לכם זכות להשקיע איך שאתם רוצים אבל אתם תיקחו בחשבון
- 22 שאתה האדון הנאמן - הכסף הוא שלי.
- 23 העד, מר ג'רבי: למעט מקרה אחד שבהם שהוא שונה ממצב אחר שבו נושה
- 24 יכול לשים את ידו על הכסף הזה.
- 25 כב' הש' אלטוביה: נושה של סאפ.
- 26 העד, מר ג'רבי: של המעסיק."
- 27 באשר לאמירה של העד ג'רבי בסוף דבריו, יש לציין כי המערערות, שעליהן הנטל להוכיח
- 28 שהתקבול או ההטבה ניתנו בנייתוק מוחלט מיחסי העבודה, לא הוכיחו לאורך ההליך כי נושי
- 29 חברת סאפ יכולים "לשים ידיהם" על כסף זה, או כי סאפ רושמת כסף זה כנכס בדוחותיה, בין
- 30 אם כנכס-שוטף (לדוגמה בסעיף 'מזומן') או בין אם נכס לא שוטף.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

29. וכך בהמשך הדיון, לא ניכר כי העד ג'רבי הצליח לסתור את דימוי הפוליסות שבהסדר לחשבונות נאמנות של עובד, אלא דווקא נראה כי הן עונות על כל הכללים של חשבון נאמנות כזה בדומה לקופות פיצויים שהיו בעבר בחברה (פרוטוקול, עמ' 52, שו' 6 ועד עמ' 53, שו' 9):

"כב' הש' אלטוביה: האם מישהו מנותני חוות הדעת אם אתם מוכנים לדבר על זה או לא זה בשביל זה שאני שאלתי זה לא אומר שאתם חייבים לענות בכ"ז חסיון עורך דין לקוח, מישהו מנותני חוות הדעת התמודד עם הטענה של נאמנות שזה בעצם סוג של נאמנות עבור העובד.

העד, מר ג'רבי: אני צריך לקרוא עוד פעם את חוות הדעת למיטב זכרוני לא כך זה נראה אני חושב שהבחירה בפוליסות או בנאמן בזמנו נועדה בדיוק כמו שרשות שוק ההון רצתה להבטיח שכל התהליכים שאנחנו שחשובים שיתקיימו בתהליך הזה שבו כסף לא יכול לעבור לעובד ומצד שני שאם המעסיק לא משלם לעובד אז לעובד יש אפשרות לקבל סעד משפטי נועדה מצד אחד ליצור את מה שקיים שהכסף הוא של המעסיק בבעלות המעסיק חשוף לפשיטות רגל בשליטה מוחלטת לעובד אין שום יכולת לפנות לקופה אם עובד יפנה לקופה אין לו, אין לו מעמד ביחס לקופה. אני חושב שאחת הבעיות שאני נדמה לי שהיא הבעיה המרכזית בהסדר הזה הוא שפקידי השומה לא מבינים מה היא פוליסת פרט ומה המעמד של בעל פוליסה ביחס למבוטח ומה המעמד של מבוטח בפוליסה משום שניח רק לטובת הדיון שהמעסיק היה מסוגל לנהל את אותם חשבונות עכשיו בחשבונות הבנק שלו נניח שהוא היה מסוגל להקים עכשיו 100 חשבונות נאמנות שבהם הכסף היה קיים, דעתי כבודו שלא היינו בדיון עכשיו. עכשיו מה שפקידי השומה טוענים שבעצם המצב הוא שונה זה לא שמעסיק מנהל את הכסף בחשבון בנק הפועלים שלו אלא מעצם זה שהוא הפקיד לקופה על שם העובד המצב השתנה כי עכשיו זה נכס של העובד אבל לא כך היא כי בהגדרה של מי הוא בעל פוליסה לאורך כל הפוליסה רק בעל הפוליסה הוא זה שיכול להורות לחברה על משיכת הכספים, רק בעל הפוליסה הוא זה שיכול לבחור את מסלול ההשקעה, רק בעל הפוליסה. זאת אומרת יש פה מנגנון זה אבל כשאתה לא מבין את המהות של פוליסת הפרט עכשיו פוליסות הפרט גברתי צודקת הם לא הוקמו למטרה הזאת של התגמול הנדחה הם הוקמו כדי שגברתי או אני נוכל לחסוך כסף אלא מה עם השנים נוצרה סיטואציה שהיו מי שמצאו בפוליסות הללו מקלטי מס ודרך העביר כסף מהתאגיד עצמו למוטבים או לעצמו בדרך ללא מיסוי ואז הייתה פניה של רשות המיסים כדי להסדיר את העניין הזה. אנחנו במקור כשהסדר הזה עוד לא הוחל אחר כך התיקון שקבע רק עובד בהתאם לסיום עבודה בהתאם להסכם ודיווח ב-161 מיינינו נאמן שתכליתו הייתה לוודא שמה שצריך לקרות מבחינת הדיווח לרשויות המס קורה אז נכון שהפוליסות לא נבנו מלכתחילה למטרה הזאת אבל הן עונות על כל הכללים של חשבון נאמנות של עובד בדומה לקופות פיצויים שהיו בעבר." (ההדגשות אינן במקור)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

30. וכך בחקירת העד אונפוס ביחס לעובדה כי בעבר נאמן כן היה מעורב בהסכמים אלו (פרוטוקול, עמ' 75, שו' 29 ועד עמ' 76, שו' 18):
- 1 "עו"ד הרשמן: בהסדר שלך היה נאמן כשהצטרפת ב-2007?
2 העד, מר אונפוס: נדמה לי שבהתחלה כן, נדמה לי שכן בהתחלה.
3 עו"ד הרשמן: הוא כבר לא בתמונה או שהוא עד היום איתך וביום שתראה,
4 העד, מר אונפוס: לא לא לדעתי הוא כבר לא בתמונה.
5 עו"ד הרשמן: בטוח? כי נדמה לי שגם היום כשמבקש עובד שהתחיל עם
6 נאמן,
7 העד, מר אונפוס: אני לא בטוח, לדעתי הוא לא בתמונה.
8 עו"ד הרשמן: אז אנחנו נראה את זה מהמסמכים. אתה יודע למה הופסק
9 השימוש בנאמנים?
10 העד, מר אונפוס: לא. נהגתי על פי עצת יועציי.
11 עו"ד הרשמן: יועצידך זה שוב מר ג'רבי ואנשיו?
12 העד, מר אונפוס: מר ג'רבי ועוה"ד ורואי החשבון ואני לא זוכר בדיוק מי אבל
13 כולם
14 עו"ד הרשמן: שאמרו לך מה, מהיום אנחנו מפסיקים את השימוש בנאמן.
15 העד, מר אונפוס: נכון.
16 עו"ד הרשמן: הנאמן היה בעצם זה שתפקידו היה להבטיח שהכספים
17 מגיעים אליך בבוא העת?
18 העד, מר אונפוס: לא, לא יודע לא יודע מה היה תפקידו אין לי מושג.
19 עו"ד הרשמן: אז הצטרפת להסדר שיש בו נאמן ואתה לא יודע מה היה
20 תפקידו.
21 העד, מר אונפוס: אני מסתמך על היועצים הטובים ביותר.
22 עו"ד הרשמן: טוב. הייתה איזה הודעה איזה הסבר לכלל העובדים ברגע
23 שהוחלט להפסיק את ה,
24 העד, מר אונפוס: היה משהו כן. שוב בגלל שזה היה לפני הרבה שנים אני לא
25 זוכר ואני לא יודע להתייחס לזה."
26
27 וכך בחקירת העד מר פרוינד (פרוטוקול, עמ' 84, שו' 26 ועד עמ' 85, שו' 3):
- 28

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

1 "עו"ד הרשמן: אני רואה שבהסדר שלך יש נאמן.

2 העד, מר פרוינד: אני לא יודע מה זה.

3 עו"ד הרשמן: לא יודע מה זה. האם אתה זוכר אם הסבירו לך שיש סיכון

4 בתוכנית גם שרשות המיסים תבוא יום אחד ותדרוש למסות את ההפקדות של הסדר

5 התגמול הנדחה?

6 העד, מר פרוינד: יכול להיות שהסבירו כמו שאמרתי קודם אני לא זוכר מה

7 הסבירו לי לפני 10 שנים. אני רק זוכר שהייתה שיחה ועל סמך השיחה הזאת נכנסתי

8 לתוכנית."

9 מהות כלכלית למול לבוש פורמלי

10 31. בהקשר זה, יש להידרש לעליונות עקרון התוכן הכלכלי בפרשנות דיני המיסים, עקרון שקיים

11 עוד מקדמת דנא. כך עולה בע"א 614/82 מנהל מס שבח מקרקעין נ' חברת ש.א.פ. בע"מ,

12 מא(3) 735, 739 (1987):

13 "כבר נאמר לא פעם שכאשר אנו באים לקבוע מהי מהות ההסכם בענין כלשהו יש

14 לבדוק את מכלול התנאים ולראות את העיסקה כמקשה אחת על כל תנאיה. לכן קשה

15 להסיק מסקנות כאשר משווים תנאי זה או אחר עם תקדים זה או אחר בלי לראות את

16 התמונה הכוללת" (ע"א 78/765 [3]). התוכן הכלכלי והמהות האמיתית של העיסקה

17 הם שעומדים בבסיס החיוב במס..."

18 עקרון התוכן הכלכלי, ככלל פרשני, יש בכוחו להביא לכך שמערכת הסכמים מסוימת תסווג

19 כ"מכירה" או כעסקה אחרת לאור תוכנם ומהותם הכלכלית של ההסכמים, וגם כי עיתויו של

20 אירוע המס יקבע על-פי מהותו הכלכלית (נמדר, עמ' 47 – 48; ע"א 6557/01 פז גז חברה לשיווק

21 בע"מ נ' פקיד שומה למפעלים גדולים, סא(3) 413, פס' 67 (2006); ע"א 696/82 ג.ו.ב.ר. נכסים

22 ובניה בע"מ נ' מנהל מס שבח מקרקעין, נתניה, לט(2) 666, 671 (1985); ע"א 8556/21 מנהל

23 מס ערך מוסף תל אביב מרכז נ' ג'י אף איי סקויריטיס לימיטד, פס' 22 (2024.2.26); ע"א

24 1839/19 פקיד שומה כפר סבא נ' שלמה ריזמן, פס' 81 (2021.6.14); ע"א 5865/11 מנהל מיסוי

25 מקרקעין חיפה נ' דגון בתי ממגורות לישראל בע"מ, פס' 31 (2014.8.14); ע"א 9559/11 מנהל

26 מיסוי מקרקעין נ' שעלים ניהול נכסים, סו(3) 1, פס' 16 (2013).

27 32. זאת ועוד. הדין מבחין בין הכנסה "פוטנציאלית" שלא נתקבלה, שבדרך כלל אינה מחויבת,

28 לבין מצב שבו ההכנסה נתקבלה או התגבשה, והנישום רק ויתר עליה או העביר אותה – שאז

29 החבות נותרת אצלו. ובמפורש:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

1 "אין הפקודה מחייבת במס על תקבול אשר הנישום יכול היה להשיגו אף נמנע
2 מלעשות כן. ואולם, אם הנישום קיבל תקבול כלשהו אך ויתר עליו או העבירו לאחר,
3 יתחייב עליו במס, שהרי הכנסה זו נתקבלה בידו והוא עשה בה שימוש כאוות נפשו,
4 אם על ידי השימוש בה בעצמו ואם על ידי השימוש בה בהענקתה לאחרים" (נמדר,
5 בעמ' 76).

6 וכך המלומד נמדר ממחיש באופן ישיר מקרה של ניתוב שכר לגורם שלישי:

7 "אם לראובן מגיעים כספים משמעון והוא עושה הסכם עם שמעון שימסור את
8 הכספים ישירות ללוי, ראובן יישאר בעל ההכנסה לצורך המס, והפניית הכספים
9 לאפיקים אחרים תיחשב לשימוש בהכנסה אשר איננה פוטרת את בעליה מתשלום
10 המס" (נמדר, עמ' 77, וההפניות שם לע"א 200-60 מנשה כהן נ' פקיד השומה, כפר-
11 סבא, יד 1926; ע"א 378/66 אליעזר ליואי נ' פקיד השומה תל-אביב 1, (כ) 738
12 (1966)).

13 גם הפסיקה חידדה כי "הסבת הכנסה" גרידא איננה אלא שימוש בהכנסה, ולכן אין צורך
14 בהוראה מיוחדת כדי להשאיר את החבות בידי מפיק ההכנסה (ע"מ (מחוזי ת"א) 3790-08-
15 13 משה רוזנקרנץ נ' פקיד שומה חולון, פסי' 61 (16.12.2015)).

16 33. באשר להסבת הכנסה, יש לזכור את כלל היסוד לפיו בעל העץ (מקור ההכנסה) הוא בעל הפרי.
17 מן הבחינה המהותית-כלכלית, אין בידי לקבל את טענתן המשתמעת של המערערות כי ההכנסה
18 טרם התגבשה. ככל שהעובד ביצע את מלוא התנאים הנדרשים לשם זכאותו לתמורה קמה לו
19 זכות לקבלת התגמול. החזקת הכספים בידי המעסיק עבור העובד, באמצעות הפקדה לפוליסה
20 ייעודית, אינה משנה את מהות הדברים, שעה שמבחינה מהותית הזכות הכלכלית כבר נוצרה
21 והתגבשה. המקור, ההון האנושי, הועמד לרשות המעביד ופריו שולם. יפים לענייננו דבריו של
22 כבי' המשנה לנשיאה א' רובינשטיין בנוגע לתשלום ע"י המעסיק של דמי ארגון להסתדרות
23 בעבור העובד (עניין שירותי בריאות כללית, פסי' לא'):

24 "העובדה שהכסף לא הגיע בפועל לידי של העובד אין פירושה שהכסף לא שולם לו
25 כחלק משכרו, שכן הכסף שולם למוסדות ההסתדרות בעבורו ובשמו, לצורך מתן
26 שירות לו. במהותה העברת דמי הארגון מן המעסיק למוסדות ההסתדרות, היא,
27 כאמור, תשלום של העובד שנעשה באמצעות המעסיק, בו משמש המעסיק רק
28 כ"צינור" להעברת הכספים. מבחינה כלכלית ומהותית אין הבדל בין העברת הכסף מן
29 המעסיק לעובד ומהעובד למוסדות ההסתדרות, אילו נעשתה, לבין העברת הכסף
30 באופן ישיר מן המעסיק להסתדרות. מכאן, שיש לראות את דמי הארגון כחלק מן
31 השכר ששולם לעובד לעניין חוקים אלה, אף אם הכספים לא הגיעו לידי בפועל."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

34. אכן, אילו הועברו הכספים לעובד והוא היה בוחר להחזיקם או להשקיעם עד גיל פרישה, ברור
לכל כי היה קם אירוע מס במועד התשלום. אין הצדקה כי תוצאה שונה תיגזר אך משום
שהמעסיק הוא שמחזיק בכספים פורמלית עבור העובד במסגרת פוליסה. קבלת עמדת
המערערות במלואה תוביל לתוצאה שאינה מתיישבת עם תכלית הפקודה: אם לוקחים את
עמדת המערערות לקצה גבולה הלוגי, אין מניעה לנתב את מלוא המשכורת לאותה פוליסה,
ובכך לרוקן מתוכן את עקרון מיסוי הכנסת העבודה במועד התגבשותה (כאמור בפס' 37
לסיכומי המשיבים).
35. כאשר העובד זכאי לרכיב שכר ובוחר, בהסכמת המעסיק, להפנותו לאפיק חיסכון לטובתו, אין
מדובר בויתור אמיתי על הכנסה אלא בנייתוב של הכנסה שכבר התגבשה. עצם העובדה
שהכספים אינם ניתנים למשיכה מיידית אינה שוללת את התגבשות הכנסה, שכן מדובר באופן
שימוש בהכנסה ולא בהיעדרה. בע"מ 732/15 פקיד שומה נ' **בנלי טל** (21.3.2016) הובהר כי
מקום שבו הנישום מקבל הכנסה ובוחר כיצד ליעדה, מדובר בשימוש בהכנסה החייב במס, אף
אם הכסף מועבר לגורם אחר; בהשלכה ליחסי עובד-מעסיק, הפניית שכר למכשיר חיסכון
שהעובד הוא הנהנה ממנו אינה משנה את מקור הכנסה כשכר עבודה לפי סעיף 2(2) לפקודה,
שכן העובד אין מתנתק מן הזכות הכלכלית אלא רק בוחר "**כאוות נפשו**" את אופן ניצולה (**שם**),
בפס' 11 – 15). ויתור אמיתי מתקיים רק כאשר העובד מוותר גם על הזכות וגם על ההטאה
העתידית מן הסכום. לעומת זאת, כאשר הכספים מנותבים לחיסכון המיועד לו, מדובר
בחיסכון מתוך השכר.
36. אשר על כן, משעה שההפקדות נושאות אופי של תמורה מעבודה, דינן כהכנסת עבודה במועד
נתינתן. לכן, החבות קמה במועד ההפקדה, והדיווח בעת הפרישה אינו אלא שלב במימוש זכות
שמקורה בהכנסה כאמור.
- מועד אירוע המס**
- עניין דר**
37. שני הצדדים ניסו בטיעוניהם להיאחז בעניין **דר** כעוגן אנלוגי לצורך הכרעה בשאלת עיתוי
אירוע המס בענייננו. מעניין **דר** ניתן ללמוד על התיחום העקרוני של החריגים לשיטת "בסיס
מזומן" בהכנסת עבודה. אירוע המס עשוי להתגבש לפני קבלת מזומן בין היתר כאשר מתקיימת
אחת מן הסיטואציות האופייניות הבאות:
38. **ראשית**, כאשר ניתנת לעובד טובת הנאה בעין או בשווה כסף שיש לה שווי מדיד במועד הענקתה.
בעניין **דר** הושוותה אופציה סחירה ששוויה ניתן לקביעה לתלושי קנייה או ביגוד וכרטיסים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

1 למופע כטובות הנאה שהדין ממסה "ביום הענקתן", אף שאין מדובר בהעברת מזומן לחשבון
 2 הבנק של העובד – כאשר התנאי הוא כי יהיה ניתן להעריך את שווי (עניין דר, פס' 13; ע"א
 3 6952/15 פקיד שומה גוש דן נ' גד קרן, פס' כטי' (19.1.2017) (להלן: "עניין גד קרן"); ע"א
 4 3703/12 פיננסטיק בע"מ נ' מנהל מיסוי מקרקעין, פס' 35 (16.12.2014); ע"א 6159/05 פקיד
 5 שומה תל אביב 3 נ' יחזקאל לפיד, סג(1) 235, פס' 10 (2008); ע"א 1804/05 אהוד אלוני נ' פקיד
 6 שומה כפר סבא, פס' 32 (31.1.2008); שנית, כאשר התשלום מבוצע בעקיפין, כאמור לעיל
 7 בהקשרי הסבת הכנסה – ראו דיון לעיל בנוגע ל"מהות כלכלית למול לבוש פורמלי"; שלישית,
 8 דחיית מס היא חריג סטטוטורי ממוסגר המפורש בצמצום, החל בעיקר על אופציות (שאינן
 9 סחירות) - מקרה פרטי של מצב בו קיים קושי לקבוע את שווי טובת הנאה במועד ההקצאה.
 10 יתרה מכך, גם כאשר המחוקק קובע חריג של דחיית מס סטטוטורית, הוא מגביל חריגה זו
 11 בתקרה (ראו למשל סעיף 3(ה3) לפקודה). בענייננו, ברור לשני הצדדים כי המחוקק לא קבע
 12 חריג רלוונטי, ואין חשיבות לכך שהדבר נהוג בארצות הברית (פרוטוקול, עמ' 19, שו' 18 – 29):

13 "עו"ד הרשמן: הצגת להם את המודל הזה את הבעיה בעצם שאתה מספר
 14 עליה את העובדה,

15 העד, מר ג'רבי: את הבעיה והפתרון אמרתי להם בואו נעודד כי המודל הזה הוא
 16 מודל אמריקאי שנקרא deferred compensation ארצות הברית מעודדת עובדים
 17 באיזושהי הטבת מס לקחת חלק מהשכר שלהם ולייצר לדחות את קבלתו בתוכניות
 18 מסוימות,

19 עו"ד הרשמן: מדינת ישראל גם עושה את זה?

20 העד, מר ג'רבי: לצערי לא.

21 עו"ד הרשמן: לא עושה את זה בכלום לא עושה את זה,

22 העד, מר ג'רבי: ישראל,

23 עו"ד הרשמן: פטור על הפקדות,

24 העד, מר ג'רבי: לצערי הרב פוגעת בזכויות הפנסיה של העובדים."

25 39. מכאן ההיקש הישיר להסדר התגמול הנדחה בענייננו: הסכום שמופקד לפוליסת פרט הוא

26 למעשה רכיב שכר שהתגבש בסוף החודש והעובד בחר להפנות לחיסכון:

27 (א) אין קושי עקרוני לכמת את ערך ההטבה במועד ההפקדה - זהו סכום ההפקדה עצמו בעבור

28 שכר העובד, אפילו ללא הקושי בשיקולי ערך הזמן של הכסף, שכן מועד ההפקדה הוא המועד

29 הרלוונטי. בהקשר זה, יש לזכור שענייננו במשכורת פשוטה, ואילו עניין דר עסק באופציה,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

1 כאשר הקושי של בית המשפט נבע בין היתר מכך שהערכת שווי אופציות נחשבת במידת מה
2 ספקולטיבית מכיוון שהיא מבוססת על מודלים מתמטיים (אשר יוצרי מודלים אילו זכו בנובל,
3 מודלים שהמשיכו הם ואחרים לפתח ולהתאימם להתפתחויות בשוק לרבות שוק ההון. רוצה
4 לומר כי החשש מהעדר יכולת כימות יכול ומצריך בחינה מחודשת).

5 (ב) קושי נזילות "טבעי" כפי שהוזכר בעניין דר אינו מאפיין את הסיטואציה דכאן, משום שאין
6 חולק כי העובד יכול היה לבחור לקבל את הסכום כשכר שוטף ואז לשאת במס השולי, אך הוא
7 בחר להפנותו למכשיר חיסכון. יתרה מכך, גם לשיטת המערערות הכסף בכלל לא נמצא אצלו
8 אלא אצל המעסיק לכן אין חיסרון כיס לעובד מלכתחילה, שכן המעסיק מנכה עבור העובד את
9 המס במקור. תפיסה זו עולה בקנה אחד עם הרציונל שבפסק הדין בעניין גז קרן, המסביר כי
10 עקרון המימוש בדיני המס נועד להתמודד עם קשיי נזילות, וודאות ומדידה של רווחים בלתי
11 ממומשים, אך הוא אינו מוחלט וקיימים לו חריגים במקרים בהם יש לשמור על יעילות
12 כלכלית, צדק אופקי ומניעת השתמטות ממס (עניין גז קרן, פס' כ' – כב').

13 לכן, בהצבת עניין דר כעוגן אנלוגי לענייננו, המסקנה היא כי ההלכה אינה בסיס לדחיית מס
14 בהפקדות מסוג זה. נהפוך הוא: היא מדגישה שהדחייה היא חריג צר, המוצדק בעיקר כאשר
15 השווי אינו ניתן לקביעה (ויש שיגידו כיום שזו קבוצה ריקה באשר הכל בר קביעת שווי) או
16 כאשר ההטבה אינה נזילה באופן שמאפשר תשלום מס במועד הענקה, ומכאן שכאשר מדובר
17 בסכומי שכר מופקדים, ששווים ידוע, ההצדקה לדחייה לא קיימת.

שווה כסף והכנסה בעין

18
19 40. דיני המס מכירים בטובת הנאה כלכלית שאינה מזומן אך היא בעלת ערך, כפי שעולה מן
20 הדוגמאות שמציין המלומד אדרעי (יוסף אדרעי, אירועי מס - עלייתם (ואיבונם?) של דיני
21 מסים בישראל 105 (תשס"ז)):

22 "התמורה יכול שתלבש צורות שונות: בהעמדת אשראי בריבית נמוכה, בויתור על
23 חוב, במתן סחורות או שירותים "חינם" או ב"הנחה" משמעותית באמצעות עסקאות
24 חליפין".

25 כך למשל, סעיף 3(ט1) לפקודה, אשר עוסק בהלוואה "ללא ריבית או בריבית נמוכה" שניתנה
26 בקשר ליחסי עובד-מעביד וקובע ייחוס הכנסה בהתאם, מטרתו "'לפרוס את רשת המס" על
27 הכנסות שאחרת היו חומקות ממנה שלא כראוי" (עניין גז קרן, פס' כז). בענייננו, נקודת
28 המפתח היא שהזכות איננה רק ההתחייבות עתידית מופשטת, אלא ייחוס ערך כלכלי לעובד
29 בהווה: הכספים מופקדים על שמו או לטובתו, ובכך הם מגלמים תשואה וחיסכון עבורו, ולכן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 הם "חיסכון מהברוטו" מבחינה כלכלית. במבחני המלומד **אדרעי**, האם הנישום יכול היה
2 "לצרוך או לחסוך" (יוסף מ' אדרעי "על הכנסה גולמית ועל הכנסה חייבת: על ההבחנה בין
3 אי-חבות במס לבין ניכוי הוצאות" ספר אריה לפידות 19, 41 - 42 (ד' גליקסברג עורך, 2015),
4 ההפקדה לפוליסה היא לכל הפחות יכולת לחסוך מתוך תמורת העבודה, והיא מהווה ביטוי
5 לבחירה הכלכלית הקלאסית בין תיעדוף צריכה בהווה לבין תיעדוף השקעה או חיסכון לעתיד.
6 מכאן שההתעשרות מתרחשת במועד ההפקדה.
- 7 41. בהקשר זה, יש גם זיקה מושגית לדיון הכללי בעיתוי. ממד העיתוי בדיני המס קובע את נקודת
8 הזמן שבה מתגבשים הכללים והנתונים לקביעת החבות, וכי כל עוד לא מתקיימים תנאי
9 העיתוי, הפעילות אינה חייבת במס (ליאור דוידאי, "העת להסדרה חדשה בנושא עיתוי
10 היווצרותו של אירוע מס ולעיון מחדש בדיווח על בסיס מזומנים 195, 195 - 197 דין ודברים |
11 יג (יולי 2019) (להלן: "דוידאי"). אולם בעולמה של הכנסת עבודה, תנאי העיתוי אינם תמיד
12 מימוש במזומן דווקא, אלא הענקה או ייחוס של טובת הנאה מדידה לעובד, כפי שעולה
13 מהרציונל שבבסיס הפסיקה והחקיקה. ולכן, כאשר קיימת זכות בעלת ערך כלכלי לעובד, היא
14 נוטה להיחשב "שווה כסף" ולא התחייבות עתידית גרידא.
- 15 מפגש עם הכסף ובסיס מזומן
- 16 42. בהקשר זה מתעוררת השאלה האם העובד "נפגש עם הכסף" במובנו המשפטי, אף אם הכספים
17 לא הועברו בפועל לחשבונו. ההצדקה ההיסטורית לשיטת הדיווח ומיסוי על בסיס מזומן
18 נשענת, בין היתר, על החשש מפני חיוב במס מקום שבו הנישום מצוי ב"חיסרון כיס", דהיינו,
19 מצב שבו קמה חבות מס מבלי שניתנו בידיו אמצעים נזילים לתשלומה (ע"א 2515/18 **חברת**
20 **א.ס.י.אל קניון דרורים בע"מ נ' פקיד שומה פתח תקווה**, פס' 38 (17.6.2020) (להלן: "עניין
21 **א.ס.י.אל"**); ע"א 494/87 **חברת קבוצת השומרים שמירה ובטחון בע"מ נ' פקיד השומה**
22 **למפעלים גדולים**, מו(4) 795, 813 (1992); עמ"ה (מחוזי תל אביב-יפו) 146/82 **חברת קבוצת**
23 **השומרים שמירה ובטחון בע"מ נ' פקיד השומה למפעלים גדולים**, תשמ"ח(2) 309, פס' 10
24 (1987)).
- 25 43. אולם, כאשר מדובר בשכר עבודה שהתגבש, היה על המעסיק, כסוכן גבייה של רשויות המס,
26 לנכות את המס המתחייב ולהעבירו לרשויות המס במועד. רק היתרה, לאחר מיסוי, יכולה
27 הייתה להיות מופנית להשקעה או לחיסכון בכל ערוץ שייבחר. משכך לא נמצא העובד בחסרון
28 כיס בשל חיוב במס טרם קבלת שכר עבודתו. 'חיסרון הכיס' נוצר, אם נוצר, בשל התנהלות
29 המערערות בהסכמת העובדים הבכירים אשר רק להם הוצע להצטרף להסדר. השאלה אינה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 אם הכסף "עבר בתחנה" של חשבון הבנק, אלא אם הייתה לעובד יכולת של ממש לכוון את גורל
2 הכספים. מן המקובץ עולה כי לאותם עובדים שהוצע להצטרף להסדר, הייתה היכולת לכוון
3 את "גורל הכספים".
- 4 דומה כי המסקנה הנורמטיבית שלפיה פעולות חיסכון והשקעה, ובכלל זה הסדרים בעלי אופי
5 "פטרנליסטי" לטובת העובד, אמורים להתבצע מתוך הכנסה שכבר מוסתה במקור, אלא אם
6 נקבע אחרת בהסדר סטטוטורי מפורש. כך הם פני הדברים במסלולים שהוסדרו בדין, כגון
7 הפקדות לקופת גמל, קרן השתלמות, מענקי פרישה או הקצאת אופציות לעובדים, הכפופים
8 לתנאים, לתקרות ולהגבלות שקבע המחוקק. בהיעדר תחולה להסדר ייחודי כאמור, אין
9 הצדקה לדחיית אירוע המס רק מן הטעם שהכספים נותבו למסלול חיסכון. מצב כזה, כמו
10 שאירע בעניינינו, בו הנישום מנצל את הבחירה בעיתוי, כונתה ע"י המלומד **דוידאי** "ארביטראז'
11 מס" (**דוידאי**, עמ' 204):
- 12 "היכולת לשלוט בבחירתו של מועד המימוש עשויה לעורר מוטיבציה לתכנון
13 אסטרטגיות המונעות משיקולי מס בלבד מבלי שתהיה להן מטרה כלכלית; הדבר
14 מכונה בספרות ארביטראז' מס. כזו היא השקעה בכמה עסקאות שלובות, המנטרלות
15 זו את זו מבחינה כלכלית, אך מיועדת להפיק רווח כספי בשל קיומם של פערים בין
16 המועד שבו נוצר ערך מוסף כלכלי לבין העיתוי שבו נוצר אירוע מס בכל אחת
17 מהעסקאות. ניצולה של יכולת הבחירה במועד המימוש בכל אחת מהעסקאות
18 השלובות שבהן הנישום משקיע מתוך כוונה להפיק רווח כספי הוא אבן היסוד ליצירתו
19 של ארביטראז' מס."
- 20 בדומה לרציונל בדבר "קשיי הנזילות", גם הרציונל בדבר הימנעות ממיסוי הכנסה רעיונית בשל
21 סיכון להפסד או אי-מימוש (ע"א 9308/20 פקיד שומה עכו נ' בית חוסן בע"מ, פס'
22 49 (13.2.2023); עניין **אס.סי.אל**, פס' 38; ע"א 6914/15 דוד אהרוני נ' פקיד שומה כפר סבא
23 פס' 12 (22.4.2018) (להלן: "עניין דוד אהרוני"), אשר משמש אדן נוסף לעיקרון המיסוי במזומן,
24 כוחו מתאיין מקום שבו הזכות לתמורה כבר הבשילה, העבודה בוצעה והסכומים הוקצו. כאשר
25 לא הוכח כי מדובר בזכות מותנית, ספקולטיבית או חשופה לסיכונים חדלות פירעון, כפי שעולה
26 בעניינינו כאמור, עשויה לקום המסקנה כי העובד "נפגש עם הכסף" במובן המשפטי-מהותי, אף
27 אם לא במובנו החשבונאי-תזרימי. בהיבט זה, יש לציין כי החשבונאות הפיננסית בדוחות
28 הכספיים כמובן מכירה במקרה כזה כהכנסה לעובד והוצאה למעסיק, שכן העובד עמד כבר
29 במחויבות הביצוע והמעסיק הוציא כסף בגינה.
- 30 לכן, במיוחד בהקשרים אלו, הפסיקה והספרות בדיני המס הכירו **בדוקטרינת התקבול**
31 **הקונסטרוקטיבי**, שלפיה אין הכרח בקבלת מזומן בפועל כדי שיקום אירוע מס (**דוידאי**, עמ')

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 234; דוד אלקינס, "שיטות הדיווח במס הכנסה מהותן, נחיצותן והבחירה הנאותה" 256, 243
2 – 259 מחקרי משפט I כרך טו (תשנ"ט – תש"ס); אמנון רפאל (בהשתתפות שלומי לזר), **מס**
3 **הכנסה כרך ראשון, מהדורה רביעית** 809 – 810 (2009 – 2014)). דוקטרינה זו יונקת את כוחה
4 מעקרון המהות הכלכלית, ומבקשת למנוע מצבים שבהם נישום ידחה את החיוב במס
5 באמצעות מנגנונים פורמליים שעה שהזכות הכלכלית כבר התגבשה. אולם, בחינת המערך
6 העובדתי בענייננו מעלה כי אין מתקיימת שליטה מלאה או בעלות מהותית בנכס בידי מי מן
7 הצדדים במובנה הקלאסי של הדוקטרינה. הכספים אינם מוחזקים בידי העובדים במישרין
8 ואף אינם עומדים לרשותו החופשית של המעסיק כנכס שבעלותו הכלכלית. בקונסטרוקציה
9 כזו, שבו המחזיק הפורמלי נעדר אינטרס מהותי בנכס והנהנים הם העובדים, אין זה המקרה
10 הטיפוסי להפעלת דוקטרינת התקבול הקונסטרוקטיבי, הנשענת על ייחוס שליטה וזמינות
11 להכנסה בידי הנישום.
- 12 47. תחת זאת, המסלול הנורמטיבי המסתבר יותר הוא בחינת ההסדר דרך הפריזמה של **נאמנות**
13 **קונסטרוקטיבית**, כפי שפורט לעיל. דוקטרינה זו מאפשרת לייחס את הזכות הכלכלית בנכס
14 לנהנה המהותי, גם כאשר ההחזקה הפורמלית נתונה בידי אחר, וזאת מקום שבו מבנה היחסים
15 מחייב התאמה בין הסיווג המשפטי לבין המציאות הכלכלית. בכך נשמרת ההלימה בין עקרונות
16 דיני המס לבין מהות ההתקשרות, מבלי להיזקק להרחבה מלאכותית של מושג השליטה
17 שביסוד דוקטרינת התקבול הקונסטרוקטיבי. בענייננו, המסגרת הנכונה, היא להבחין בין "מגע
18 פיזי" לבין הקניית ערך כלכלי הניתן לשליטה אפקטיבית. כאמור לעיל, לשונו הרחבה של סעיף
19 2(2)(א) לפקודה מלמדת אותנו כי המחוקק כבר אימץ תפיסה לפיה נקודת המפגש
20 המשפטית עשויה להיות עצם העמדת התמורה או הטובה לרשות העובד או לטובתו, ולא
21 דווקא האם הזרמו מזומנים לחשבון העובר-ושב שלו (ע"א 9105/96 **מגדל הזהב בע"מ נ' מנהל**
22 **מס ערך מוסף, ירושלים**, נו(5) 608, פס' 5 (2002)).
- 23 48. בהקשר זה, ניתן להיעזר גם בהסדרים המפורשים שקבע המחוקק ביחס להפקדות למכשירי
24 חיסכון מסוימים, ובהם סעיף 3(ה) לפקודה – ראה דיון להלן ב"תקרות והסדרים
25 סטטוטוריים". עצם קיומם של הסדרים כאלה מלמד כי שאלת מועד החיוב במס בהקשרים
26 אלה נקבעת לפי ייחוס כלכלי של ההכנסה לעובד ולא לפי עצם קבלת המזומן לידיו (אם כי לרוב
27 עיתוי הייחוס הכלכלי זהה לעיתוי המזומן). אם העובד הוא הנהנה הכלכלי מן ההפקדה, ואם
28 ההפקדה משמשת חלף שכר או חלף רכיבים סוציאליים שמקורם ביחסי עבודה, אזי העובד
29 "נפגש" עם הכסף במובן המשפטי-המיסוי, משום שהתועלת הכלכלית כבר יוחסה לו, והוא,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 במישרין או בעקיפין, בעל יכולת לבחור את גורל הסכום, לכל הפחות ברמת עיצוב ההסדר
2 והסכמת ההפניה.
- 3 בעלות ושליטה בכספים
- 4 49. על בסיס הממצאים העובדתיים שתוארו לעיל, יש לבחון האם הבעלות והשליטה בכספים היא
5 של בעל הפוליסה הפורמלי או שמא של הנהנה הכלכלי. בהקשר זה, לגבי כל אחת מהשאלות
6 הבאות, יש להכריע האם התשובה היא **המעסיק**, **העובד** או שמא במקרה של מאזן מאוזן של
7 הסתברויות **המערערות לא עמדו בנטל ההוכחה** :
- 8 א. **מי נושא בסיכון?** מחד, המערערות טוענות שהסיכון הכלכלי והמשפטי בכספים רובץ לפתחן,
9 בהיות הפוליסות שבהסדר בבעלותן, כאשר הכספים חשופים לשיטתן לנושי המעסיק והרווחים
10 או ההפסדים מיוחסים לו. המשיבים טוענים מנגד כי מבחינה מהותית מדובר בכספים
11 שנצברים לטובת העובד, ולכן הסיכון קשור בזכותו הכלכלית של העובד. במובן זה, לא מדובר
12 כאמור באופציות אשר ספק אם בתום תקופת ההבשלה יחצו רף שווי מסוים.
- 13 ב. המערערות לא הצליחו לעמוד בנטל להוכיח את טענתן בשאלת נשיאת הסיכון. אם היו העובדים
14 הבכירים (המעורים היטב, יש להניח, בפעילות המערערות) סבורים כי קיים סיכון לחוסן
15 הכלכלי של המערערות, ובשל כך שהן הרשומות כבעלים של הפוליסות - כספי החיסכון
16 הפנסיוני שלהם מצויים בסיכון (למשל מול נושי המערערות), או כי לא יוכלו להיפרע מעם
17 המערערות מטעמים אחרים, לא מתקבל על הדעת כי היו נכונים לבחור בהסדר. המערערות לא
18 נשאו בנטל להוכיח ולשכנע כי כספי ההסדר מצויים בסיכון כלל או בסיכון שהוא סיכון של
19 המערערות המעסיקות כבעלות הפוליסות. כך למשל, לא נראה כי נרשמו הפרשות בשיעור
20 מסוים שנועדו להבטחת תשלומי ההסדר לעובדים, משמע שלא קיים סיכון גם לגישת
21 המערערות כי כספי ההסדר לא ישולמו בבוא היום, ואם קיים למצער סיכון הוא כזה שלא
22 מצדיק הפרשה בספרים כנגדו.
- 23 ג. **מי נהנה מהרווחים?** המערערות טוענות כי הרווחים שנצברו בפוליסות הן שלהן בלבד, זאת
24 מעצם העובדה כי הן נשאו במס בגינם במהלך התקופה. המשיבים מנגד טוענים כי הרווחים
25 נצברים לטובת העובד כחלק מהתגמול הנדחה. ראשית אציין כי אין בטענה כי המערערות
26 נושאות במס כדי להעיד על "הנאה" מהרווחים. כאמור לעיל, תשתית החקיקה המיסויית
27 בהקשר מיסוי עובד הפקידה את המעסיק להיות סוכן גבייה בעבורה, לכן המיסוי הוא חלק
28 מתפקיד המעסיק ולא מעיד על כך ש"מי שעמל בזריעת העץ הוא שיקצור את הפירות". כבר
29 מצאנו כי בעל העץ – מקור ההכנסה – הוא העובד לפי סעיף 2(2) לפקודה, שעבד עבור כסף זה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 בעמל כפיו והשלים את מחויבות הביצוע שלו. בענייננו, סכום ההפחתה מהשכר נקבע בידי
2 העובד. הוא שבחר את אחוז השכר והבונוס שיופקדו לפוליסה, ורשאי לשנות את בחירתו
3 ולהפסיק את השתתפותו בהסדר (נספח 4 לתצהיר העד ניסים ג'רבי; נספחים 1 ו-2 לתצהיר
4 שפיגל); בנוסף, ההסדר לדוגמא מעיד כי "העובד יהיה זכאי לכספים בעת פרישתו/או בעת
5 סיום יחסי עובד מעביד, תהא אשר תהא סיבת הפרישה" (שם, עמ' 3 – 4 להסדר). כמו כן,
6 סעיף 20.4 לפוליסת מגדל לעיל מבהיר כי העובד הוא הנהנה (בעמ' 51 לתצהיר העד אונפוס).
7 במצב דברים זה, המס המשולם בגין רווחי הפוליסות למעשה משולמים עבור העובד.
- 8 ד. מי מוסמך לשנות מסלול או חברת ביטוח? במקרה זה, בהתאם להסדר ולתנאי הפוליסה,
9 המעסיק הוא בעל הפוליסה ובעל שיקול הדעת הבלעדי לבחור או לשנות מסלולי השקעה ואף
10 להעביר את הכספים לחברת ביטוח אחרת, כפי שעולה מסעיפים 3.2 ו-3.3 להסדר לדוגמא לעיל.
11 יצוין כי המשיבים לא חלקו חזיתית על עצם קיומה של סמכות פורמלית זו, אלא טענו כי אין
12 בכך לשלול את מהות ההטבה לעובד. על כן, הסמכות לשנות מסלול או חברת ביטוח הינה של
13 המעסיק.
- 14 ה. מי רשאי למשוך כספים מהפוליסה, או: האם הכספים נעולים לטובת העובד? המערערות
15 טוענות כי רק המעסיק רשאי למשוך כספים מחברת הביטוח, וכי לעובד אין זכות משיכה טרם
16 פרישה. מנגד, המשיבים טוענים כי הכספים מיועדים לעובד ונצברים מלכתחילה לטובתו כחלק
17 משכרו, ולכן קיימת לעובד זכות מהותית בהם. אכן, כפי שצוין, המערערות הן הבעלים הפורמלי
18 של הפוליסות, אולם פוליסות אלו הן לטובת העובד. בנוסף, סעיף 21.1 לפוליסת מגדל מעיד כי
19 קיימת אפשרות כלשהי שהעובד-המבוטח יקבל הלוואה על בסיס הפוליסה; בנוסף, הפוליסות
20 צוברות את הרווחים לתוכן, והמבוטח נהנה מתשואה של 'ריבית דריבית' מכספים אלו במועד
21 הפרישה. לא הוצגה ראייה (וספק אם יכולה להיות מוצגת ראייה כזו) לפיה חברת סאפ מושכת
22 מדי שנה את הרווחים מהפוליסה אליה. זאת, בין היתר (ומעבר להיגיון הפשוט) מעצם העובדה
23 כי ברירת המחדל היא הישארות הכספים בתוך מסלול ההשקעה, וכל פעולת משיכה דורשת
24 פעולה אקטיבית מצד בעל הפוליסה לפי סעיף 16 לפוליסת מגדל (בעמ' 47 לתצהיר אונפוס).
25 במצב דברים זה, המערערות לא הצליחו לעמוד בנטל להוכיח את טענתן בשאלת זכות
26 המשיכה.
- 27 ו. האם המעסיק יכול להשתמש בכספים לצרכיו העסקיים? המערערות טוענות בעלמא כי
28 בהיותן בעלות הפוליסה הפורמליות, הכספים הם נכס שלהן עד התשלום לעובד, אך אין בפיהן
29 טענות קונקרטיות לגבי יכולת שימוש בכספים לצרכיהן העסקיים. אולם, בפועל המעסיק נפרד
30 מהכספים עם ההפקדה, שכן איננו יכול לעשות בהם שימוש עסקי. כך עולה מן הדיון בפרוטוקול

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 לעיל בו העד גירבי אישר כי סאפ לא יכולה לעשות שימוש עסקי בכספים אלו (פרוטוקול, עמ' 2
2 49, שו' 16 – 24), וכך גם מעיד **ההסדר לדוגמא**, אשר קובע בסעיפים 7.1 ו-7.2 להסכם כי
3 המעסיקות מתחייבות להפריש את הכספים לעובד וכי הוא מתחייב לשלם לעובד את הכספים
4 בעת פרישתו מהחברה. דהיינו – אין נקודת יציאה בה המעסיק יכול לעשות שימוש בכספים
5 מהרגע שהופקדו בפוליסה בסוף כל חודש. כמו כן, סעיף 16.12 **לפוליסת מגדל** לעיל מעיד כי
6 נדרשת הסכמה מפורשת של העובד-המבוטח למשיכת כספים מהפוליסה (בעמ' 48 לתצהיר העד
7 אונפוס). כעולה מההסדר לדוגמא ומפוליסת מגדל, כך גם הגיונם של דברים שכל פוליסה היא
8 על שם עובד וכל עובד מקבל דיווח שנתי מה הצטבר בה. אין זה מתקבל על הדעת שימשכו
9 כספים ממנה. לפיכך, מכיוון שהמערערות לא הביאו הוכחות שכן ניתן למשוך או משכו בפועל
10 כספים – הן לא עמדו בנטל.
- 11 **ז. האם הוכחה חשיפה של הפוליסה לנושי המעסיק?** המערערות טוענות כי הכספים בפוליסה
12 חשופים לנושיהן. המשיבים מטיילים ספק במשמעות המהותית של טענה זו נוכח ייעוד הכספים
13 לעובד, ונוכח העובדה כי הפוליסה לא רשומה כנכס במאזנה של החברה. בהקשר זה, יש לזכור
14 כי ככלל, פוליסת ביטוח מנהלים או פוליסת פרט המיועדת לעובד, אינה חשופה לנושי המעסיק.
15 זאת משום שהכספים המופקדים בפוליסה נחשבים לנכסי נאמנות המוחזקים לטובת העובד,
16 כנהנה העיקרי בפוליסה (ע"מ (מחוזי ירושלים) 222/08 ש' א' נ' ש' ד', פס' 142 (2.2.2010);
17 ת"צ (כלכלית) 57346-07-14 **שמעון ריטבלט נ' א. דורי בניה בע"מ**, פס' 31 (16.11.2023)), והם
18 מוגנים מפני חובותיו האישיים של המעסיק, גם אם המעסיק הוא בעל הפוליסה הפורמלי (דוד
19 בר-אופיר **הוצאה לפועל הליכים והלכות - כרך ב** 897 – 898 (2025); שלמה כרם **חוק הנאמנות**
20 **233 – 234, 286 – 287 (2004)**). לפיכך, **המערערות לא הצליחו לעמוד בנטל להוכיח חשיפה של**
21 **הפוליסה לנושי המעסיק.**
- 22 50. לאחר בחינת מכלול הראיות והטענות, אף אחד מן הצדדים לא הוכיח בעלות מלאה, מובהקת
23 וחפה מפגמים בכספים שנצברו בפוליסות. מחד גיסא המערערות הדגישו בעלות פורמלית
24 ושליטה ניהולית בפוליסות; מאידך גיסא, המשיבים הצביעו על ייעוד הכספים לעובדים ועל
25 הזיקה הישירה ליחסי העבודה. במצב דברים זה, שבו קיימת הבחנה בין לבוש משפטי לבין
26 מהות כלכלית, הפרשנות המסתברת היא כי הנהנים כלכלית באופן בלעדי מהכספים הם
27 העובדים, ולכל היותר ניתן לומר כי המערערות החזיקו בכספים במעמד של נאמנות לטובת
28 העובדים.
- 29 51. אוסיף ואעיר כי לא בכדי המערערות לא הצליחו להוכיח בעלות מלאה בנכסים. כאמור לעיל,
30 זהו אופיו של מוסד הנאמנות, שנחשב לייצור כלאיים ייחודי ומורכב, המאופיין בפיצול בין

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 60005-01-23 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 53844-05-23 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 47141-02-23 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 59984-01-23 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 הבעלות הפורמלית בנכס לבין הבעלות המהותית או הקניין שביושר, כאשר לעיתים קרובות
 2 קיימת עמימות ואי-בהירות בשאלת זהות הבעלים האמיתית של נכסי הנאמנות: הנאמן או
 3 הנהנה (ראו, בין היתר: עניין גליס, פסי' 36; ע"א 3521/11 עו"ד דניאל וגנר נ' מזל עבדי, סז(1)
 4 ,84 פסי' 29 (2014); עניין טאובר, פסי' 6; ע"א 2976/12 ציון בר אל נ' חיים יהודה אלכסנדר
 5 קאופמן, פסי' 10 (23.11.2014); בש"א (מחוזי ירושלים) 3783/08 לין הופמן נ' כונס הנכסים
 6 הרשמי – מחוז ירושלים, פסי' 9 (24.6.2009); ו"ע (מחוזי ירושלים) United 22968-06-21
 7 Jewish Appeal Federation of Jewish Philanthropies of New York, Inc מנהל
 8 מיסוי מקרקעין ירושלים, פסי' 44 (17.1.2024); ע"א 4639/91 מנהל מס שבח מקרקעין נ' חזד
 9 ואלזה חזון, מח(3) 156, פסי' 4 (1994); ע"א 4660/94 היועץ המשפטי לממשלה נ' משה
 10 לישיצקי, נה(1) 88, פסי' 24 (1999)).
- 11 52. מן התשתית העובדתית עולה כי הכספים הופקדו במסגרת יחסי עבודה, נגזרו משכר העובדים,
 12 ונועדו לשמש אותם באירועי פרישה או סיום העסקה. אף אם המערערת שמרו בידהן
 13 סמכויות ניהול והשקעה, אין בכך כדי לשלול את ייעוד הכספים לטובת העובדים, וניכוי מס
 14 במקור בהתאם. סמכויות אלה מתיישבות עם תפקידו הקלאסי של נאמן לניהול נכס ושמירתו,
 15 גם בראי סעיפים 75(א) ו-175(ב) לפקודה, ואינן מקנות כשלעצמן בעלות מהותית בנכסים. כמו
 16 כן, בהיעדר הוראת דחייה סטטוטורית מפורשת החלה על ההסדר נשוא ההליך, יש לראות
 17 בהפקדות כהכנסת עבודה בידי העובדים במועד ההפקדה בכל חודש.
- 18 53. אשר על כן, לא הוכחה בעלות מהותית מלאה של המערערת בכספים, ודין ההפקדות להיחשב
 19 כהכנסת עבודה החייבת במס במועד ביצוען.
- 20 תקרות והסדרים סטטוטוריים
- 21 54. אקדים אחרית לראשית ואציין כי ההסדר מאפשר בפועל "הסטה" של סכומים שהם, במהותם,
 22 תחליף שכר או תחליף הפרשות סוציאליות, לרבות מעבר לתקרות סטטוטוריות, אל מוצר
 23 שאינו נהנה מהסדרי הדחייה או הפטור שקבע המחוקק. לכן, אין לאפשר סיווג סכומים אלה
 24 כמענק פרישה "על כל הסכום", ואין מקום לדחיית מס שאינה מעוגנת במפורש בדין. אבאר
 25 קביעותיי.
- 26 55. חריגים לחוקה בדבר תשלומי מעסיק לעובד, ובכלל זה הקלות מס, דחיות מס ותקרות, הם
 27 יצירי חקיקה. צדדים להסכם אינם מוסמכים ליצור הקלות מס באמצעות ניסוח חוזי. עיקרון
 28 זה מעוגן בסעיף 245 לפקודה:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

1 "לא יותרו ניכויים או קיזוזים, ולא יינתנו פטורים, הנחות ממס או הקלות אחרות, אלא
2 אם נקבעו במפורש בחוק או מכוח סמכות מוגדרת בחוק".
3 הפסיקה הדגישה כי דרישת ההסמכה המפורשת נובעת מעקרון השוויון ומהחשש כי הקלה
4 לנישום אחד תכביד על אחרים ותפגע בקניינם (עניין ניסים, פסי' 36 לפסק דינה של כב' המשנה
5 לנשיאה מ' נאור):

6 "צדדים להסכם קיבוצי אינם יכולים להשפיע בגדרו של ההסכם על חבותו במס של
7 מענק זה או אחר שנוצר בהסכם, בוודאי לא כאשר רשויות המס כלל לא היו מעורבות
8 בגיבוש ההסכם הקיבוצי. סעיף 245 לפקודה קובע כי "לא יותרו ניכויים או קיזוזים,
9 ולא יינתנו פטורים, הנחות ממס או הקלות אחרות, אלא אם נקבעו במפורש בחוק או
10 מכוח סמכות מוגדרת בחוק". על האיסור לתת הקלות מס ללא הסמכה מפורשת בחוק,
11 ועל ההצדקות לתפיסה זו, נפסק זה מכבר:

12 "כשם שלא ניתן להטיל תשלומי חובה אלא בחוק או על פיו, כך לא ניתן לשנות את
13 שיעורי תשלומי החובה אלא בחוק או על פיו. בכלל זה, לא ניתן לתת הנחות, פטורים,
14 והקלות למיניהם בתשלומי החובה אלא אם יש יסוד לכך בחוק או בחיקוק מכוחו...
15 הסמכה לפטור מתשלום חובה או להקל בו – כמו הסמכות לחייב בתשלום – חייבת
16 להיות ברורה ומפורשת: 'כשם שלהטלת מס נתבע מן החוק כי ידבר אלינו בלשון צחה
17 וברורה, כן יהא בפטור או בהקלה ממס' (בג"ץ 4140/95 סופרפארם (ישראל) בע"מ נ'
18 מנהל המכס ומע"מ, פ"ד נד(1) 49, 82 (1999)... הטעם לכלל זה נעוץ בעקרון השוויון,
19 ובחשש כי הקלה עם האחד תביא עימה הכבדה על האחר, ואף פגיעה בקנייניו" (ע"א
20 7368/06 דירות יוקרה בע"מ נ' ראש עיריית יבנה, מר צבי גוב-ארי, פסקה 65
21 27.6.2011)).

22 ראו בהקשר זה גם את עניין ברניב, בו נקבע כי צדדים להסכם בשוק הפרטי אינם מוסמכים
23 לקבוע את סיווגו המיסוי של תשלום באמצעות ניסוח חוזי בלבד (שם, פסי' 13 – 16).

24 56. באשר לתקרות בהפקדות מעסיק לחיסכון פנסיוני, סעיפים 3(ה) ו-3(ה3) לפקודה קובעים כי
25 סכומים ששילם מעסיק לקופת גמל בעבור העובד מעבר לתקרות הקבועות יראו אותם כהכנסת
26 עבודה של העובד במועד התשלום לקופה. כך, למשל, סעיפים 3(ה3)(א1) ו-1(ב1) לפקודה מורים
27 כי הפקדות העולות על תקרת הפיצויים או תקרת ההשלמה לפיצויים ימוסו כהכנסת עבודה
28 כבר במועד ההפקדה:

29 "א(א) סכומים ששילמו כל מעבידיו של עובד, בעבורו, לקופות גמל לקצבה, על חשבון
30 מרכיב הפיצויים, העולים על תקרת הפיצויים, יראו אותם כהכנסת עבודה של העובד, במועד
31 שבו שולמו לקופות הגמל; סכומים ששולמו כאמור, לקופות הגמל, אשר אינם עולים על
32 תקרת הפיצויים, יראו אותם כהכנסה של העובד, במועד שקיבל אותם;

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 ...
- 2 (ב) סכומים ששילמו כל מעבידיו של עובד, בעבורו, לקופות גמל לקצבה על חשבון השלמה
- 3 לפיצויים, העולים על תקרת ההשלמה לפיצויים, יראו אותם כהכנסת עבודה של העובד,
- 4 במועד שבו שולמו לקופות הגמל; סכומים ששולמו כאמור לקופות הגמל, אשר אינם עולים
- 5 על תקרת ההשלמה לפיצויים, יראו אותם כהכנסה של העובד, במועד שקיבל אותם."
- 6 57. לעניין מענק פרישה, מתעוררת בענייננו השאלה האם ההסדר מחליף הפקדות סוציאליות מעל
- 7 התקרות, זאת באמצעות פוליסה שאינה מוצר פנסיוני מאושר. יש לזכור המחוקק קבע מנגנון
- 8 סדור לעידוד חיסכון פנסיוני במוצרים מוכרים ובהתקיים תנאים ותקרות. כאשר מעסיק
- 9 מפקיד מעבר לתקרה במוצר כזה, הדין עצמו מורה על זקיפת הכנסה כהכנסת עבודה כבר
- 10 במועד ההפקדה. מכאן שקשה להלום תוצאה מיטיבה יותר דווקא כאשר ההפקדה נעשית
- 11 למוצר שאינו מוסדר.
- 12 58. על רקע זה, ככל שאכן מדובר במנגנון המנתב סכומים מעל התקרות למסלול חלופי, הרי
- 13 שבמהותו מדובר ב"מסלול עוקף" לתקרה הסטטוטורית: לא הפרת התקרה בתוך מוצר מוסדר,
- 14 שאז הדין מטיל מס, אלא יצירת מסלול מקביל המבקש ליהנות מתוצאה של דחיית מס ללא
- 15 עיגון בדין. הבחנה זו מתיישבת גם עם מבנה ההסדר בפקודה. מעבר לסעיפי 3(ה) שלעיל, סעיף
- 16 9(א7)א(1) לפקודה מוסיף כי כאשר סכומים אלה מתקבלים בהמשך כמענק פרישה אין למסות
- 17 שוב את הקרן, אלא רק את הרווחים שנצברו עליה. מכאן שהמחוקק עצמו הבחין בין סכומים
- 18 שבתוך התקרות, אשר נהנים מדחייה, לבין סכומים החורגים מהן, החייבים במס כבר בעת
- 19 ההפקדה. אם הדין עצמו מחייב במס סכומים עודפים גם כאשר הם מופקדים במסגרת מוצר
- 20 מאושר, קשה לראות כיצד ניתן להכשיר בדיעבד סכומים אלה באמצעות סיווגם כמענק פרישה.
- 21 59. עם זאת, עצם החריגה מהתקרה אינה מחייבת בהכרח תוצאה של "הכולאו לא כלום" בענייננו.
- 22 כאמור, סעיף 9(א7) לפקודה עצמו בנוי כמנגנון של תקרה ופיצול, ורק הסכום העודף מעל הפטור
- 23 יחויב במס כהכנסת עבודה. מכאן שיש להבחין בין החלק הזכאי להטבות לבין החלק החייב
- 24 במס. מסקנה זו מובילה לכך שגם אם חלק מן התקבול עשוי להיחשב מענק פרישה, החריגה מן
- 25 התקרות מחייבת פיצול: הסכומים שבתוך התקרות יטופלו בהתאם להסדרי הפרישה
- 26 שבפקודה, ואילו הסכומים שמעליהן יסווגו כהכנסת עבודה ולא ייהנו מן ההטבות.
- 27 60. אשר על כן, כל סכום העולה על התקרות הסטטוטוריות יסווג כהכנסת עבודה החייבת במס
- 28 במועד ההפקדה, ואין מקום לאפשר מסלולים עוקפים לתקרות אלו.
- 29

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 סעיף 86 לפקודה
- 2 61. בבחינת למעלה מן הצורך, דומה כי לאותה הכרעה אליה הגעתי לעיל ניתן להגיע גם דרך
- 3 המסלול של "עסקה מלאכותית". סעיף 86(א) לפקודה מקנה לפקיד השומה סמכות להתעלם
- 4 מעסקה מקום שהוא סבור כי היא מפחיתה או עלולה להפחית מס, והיא מלאכותית או בדויה,
- 5 או כאשר אחת ממטרותיה העיקריות היא הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותות.
- 6 המחוקק אף הוסיף במפורש כי ניתן לראות הימנעות או הפחתת מס כ"בלתי נאותות" גם אם
- 7 אינן נוגדות את החוק. דהיינו, סעיף 86 לפקודה אינו מסתפק באי-חוקיות של העסקה, אלא
- 8 הוא מכוון גם ל"אי-נאותות פיסקלית" ולניצול בלתי לגיטימי של דיני המס (עניין ע"מ
- 9 (ירושלים) 17-03-2995 ספירה ואופק בע"מ נ' פקיד שומה ירושלים 3, פס' 100 (16.08.2021);
- 10 ע"א 1211/14 יחזקאל גוטשל נ' פקיד שומה למפעלים גדולים, פס' 11 (11.11.2015) (להלן:
- 11 "עניין גוטשלי"). גם אם תכנון מס מהווה זכות מוכרת של הנישום, סעיף 86 לפקודה מאפשר
- 12 בתנאים מסוימים לסווג עסקה מחדש ולהתעלם מיתרון המס שנועד להיות מושג באמצעים
- 13 מלאכותיים (ע"א 4060/12 ד"ר יהודה שנהב נ' פקיד שומה ת"א 3, פס' 10 (27.4.2014) (להלן:
- 14 "עניין שנהב").
- 15 62. בהקשר זה, בפסיקה הודגש כי אין הצדקה לצמצם את תחולתו של סעיף 86 לפקודה לפעולה
- 16 אחת בלבד, וכי העסקה שנבחנת היא רצף הפעולות והנסיבות אשר מציינים יחד תמונה כוללת
- 17 אחת (ע"א 3415/97 פקיד שומה למפעלים גדולים נ' יואב רובינשטיין ושות' חברה לבנין
- 18 פיתוח ומימון בע"מ, נז(5) 915, פס' 11 (2003)). מכאן, שמותר ואף נדרש בענייננו לבחון מקשה
- 19 אחת אשר כוללת את תכליתו המוצהרת של ההסדר, אופן שיווקו, עיצובו החוזי, תזרים
- 20 המזומנים הנובע ממנו והשלכותיו המיסוייות, ולא להסתפק בכותרות פורמליות כגון "ייעוד
- 21 פרישתי" או בפעולה טכנית יחידה כמו חלוקת הכספים לעת פרישה.
- 22 63. בפסיקה הוטמעה גישה דו-שלבית ליישום סעיף 86 לפקודה:
- 23 "יש לבחון את סיווג העסקה באמצעות מבחן דו-שלבי. בשלב הראשון, יש לבחון את
- 24 השאלה, האם בבסיס העסקה עמד תכנון מס לגיטימי. רק בהינתן תשובה שלילית
- 25 לשאלה זו, יש לבחון, בשלב השני, את מלאכותיות העסקה, בהתאם לסעיף
- 26 86 לפקודת מס הכנסה." (עניין גוטשל, פס' 13).
- 27 גם בע"א 3568/16 תיעוש אחזקה ותפעול מערכות בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא (16.8.2018)
- 28 חזר בית המשפט על מסגרת זו, והעמיד אותה כהמשך ישיר לעניין גוטשל (להלן: "עניין תיעוש
- 29 אחזקה", בפס' 64 - 66).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

64. כאמור בעניין **גוטשל**, תכנון מס חיובי (או לגיטימי) מתקיים כאשר הנישום פועל על בסיס מדיניות מכוונת ומוצהרת של המחוקק לתימרוץ או הקלה. במצב כזה, גם אם המניע כולו פיסקלי, אין זה סביר שפקיד השומה יתעלם מן היתרון, שכן זו כוונת המחוקק. מנגד, תכנון מס שלילי הוא ניצול פרצה באופן המנוגד לתכלית החקיקה, ובמקרים כאלה יש להפעיל את הנורמות האנטי-תכנוניות ולבחון מלאכותיות (עניין **גוטשל**, פס' 14 – 15).
65. בענייננו, כמפורט לעיל, הנישום לא ניצל "**הטבת מס שהוקנתה לו במפורש בחקיקה**" (עניין **גוטשל**, פס' 13). כאשר פעילות נכנסת למסגרת סטטוטורית מעודדת, כגון סעיף 102 לפקודה, יש חזקה של לגיטימיות, והנטל להראות מלאכותיות אינו קל (ע"מ (מנהלי נצרת) -01-55937-17 **טל שוחט נ' פקיד שומה צפת**, פס' 79 – 82 ו-102 (4.7.2019)). ההסדר הנדון אינו מסלול סטטוטורי מובהק בסגנון סעיף 102 לפקודה או הסדרי קופות גמל או קרנות השתלמות המותנים בתנאים ובהגבלות מפורשות. בכך הוא שונה, מבחינת נקודת המוצא, ממקרים שבהם המחוקק "רצה" את התכנון ויצר עבורו מסגרת.
66. באשר ל**קביעת מלאכותיות**, יש לבחון את "יסודיות הטעם המסחרי", קרי האם לעסקה טעם כלכלי ממש, או שמא מטרתה להביא להפחתת מס. הפסיקה הטעימה כי מקום שבו יש גם טעם מסחרי וגם טעם פיסקלי, בוחנים את משקלו של הטעם המסחרי כדי להגיע להכרעה. ובלשון הפסיקה, עסקה אינה מלאכותית אם "**לולא המטרה המסחרית – לא היה מבצע הנישום את העסקה**" (ע"א 2965/08 **סגנון שרותי תקשוב בע"מ נ' פקיד שומה פתח-תקווה**, פס' 27 (21.6.2011) (להלן: "**עניין סגנון**")). בעניין **סגנון** נסקרו גם מבחני העזר לבחינת יסודיות הטעם המסחרי: אמינות הטעם המסחרי הנטען, שקילות כלכלית בין המטרות, התוכן הכלכלי ותוצאות העסקה בפועל וקיטומו של סיכון (עניין **סגנון**, פס' 28; עניין **שנהב**, פס' 11). במסגרת האיזון, נקבע כי רשות המס נושאת בנטל משמעותי להוכיח מלאכותיות, אך בהתקיים אינדיקציות אובייקטיביות למלאכותיות, נדרש הנישום להעמיד טעם מסחרי יסודי, אשר מגובה בראיות חותכות.
67. כדרישת סף של סעיף 86 לפקודה, יש להצביע על הפחתה בפועל או בכוח של המס המשתלם. בענייננו, דומה כי תוצאת ההסדר היא דחיית חיוב המס במועד ההפקדה, תוך שאיפה להסב הכנסת עבודה למענק פרישה ולהשיג הטבות מס נוספות, לרבות פריסה (ראו פס' 55 ונספח 1 לסיכומי המשיבים, שלא נסתרו; סעיף 21 ונספח 16 לתצהיר שפיגל). לצורך סעיף 86 לפקודה, די בכך שמדובר בהסדר המפחית או העלול להפחית מס, במובנו הרחב של הסעיף.
68. בענייננו בולטים שלושה רכיבים שמחלישים את הטענה שדחייה המס היא "תוצר לוואי" בלבד:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 הראשון הוא **רכיב שיווק ההסדר**. מהסרטון שצוין בסיכומי המשיבים ונספח 1 עולה כי משוקק
2 ההסדר העד ג'רבי תיאר אותו בהרצאה בשנת 2017 כ"קסם", והדגיש את יתרונו בכך שמדובר
3 בחיסכון "מהברוטו" ולא "מהנטו". מקובלת עליי שיטת המשיבים, לפיה תיאור כזה הוא
4 אינדיקציה מסוימת לכך שיתכן כי מוקד הערך הכלכלי של ההסדר, כפי שהוצג, נעוץ באי-
5 תשלום מס במועד ההפקדה ולא רק בתכלית "פרישתית". בהיבט של מבחני העזר, יש בכך כדי
6 להשליך על אמינות הטעם המסחרי הנטען ועל השקילות הכלכלית בין הטעם הפרישתית לבין
7 הטעם הפיסקלי.
- 8 השני הוא **מבנה ההסדר והטבותיו הנלוות**, וביניהן: דחיית אירוע המס; סיווג רכיבי שכר
9 כמענק פרישה; השגת הטבות מס שאינן ניתנות לשכר שוטף; והימנעות אפשרית מתשלומים
10 הנלווים לשכר. הצטברות ההטבות מצביעה על כך שהטעם הפיסקלי אינו שולי.
- 11 השלישי הוא קיומן של **חלופות פרישתיות סטטוטוריות**. כאשר המחוקק יצר מסלולים לעידוד
12 חיסכון פרישה בתנאים ובתקרות, הבחירה ליצור "מסלול אחר" שאינו עומד באותם תנאים
13 עשויה להתקבל כהתנהלות המכוונת לעקוף מגבלות חקיקה. בהמשגה של עניין **גוטשל**, זהו
14 סימן אופייני לתכנון מס שלילי, קרי פעולה שהמחוקק לא ביקש להגשים, ואף היה מתנגד לה
15 לו הובאה בפניו (עניין **גוטשל**, בפס' 14).
- 16 69. בסיכומיהן טוענות המערערות כי תכלית ההסדר היא מענה ל"בור הפנסיוני" והגדלת החיסכון
17 לפרישה. אולם, השאלה לפי מבחן יסודיות הטעם המסחרי איננה אם מדובר בתכלית רצויה
18 כשלעצמה, אלא האם לולא ההטבה או דחיית המס היה נבחר אותו מבנה. סבורני כי התשובה
19 שלילית. ניתן בענייננו להשיג יעד פרישתית גם באמצעות שכר נטו או באמצעות מסלולים
20 סטטוטוריים שדיני המס מעודדים מפורשות, והבחירה במבנה של "חיסכון מהברוטו" מלמדת
21 כי דחיית המס עמדה בליבת ההסדר. יתרה מכך, גם אם יש קושי ממשי בכך החיסכון הפנסיוני
22 הנצבר במסלולים הרגילים אינו תמיד מאפשר שימור נאות של רמת החיים, ההידרשות לקושי
23 זה מסורה למחוקק. המחוקק הוא שקבע מנגנונים, תקרות ותנאים לעידוד חיסכון ודחיית מס.
24 יכול ונכון שהמחוקק יידרש מחדש לשאלת גובה הפרשות שיש לעודד את חסכונם באמצעות
25 דחיית מס או תמריצי מס אחרים. המחוקק הוא שצריך לקבוע זאת לאחר בחינה ולא בית
26 משפט בדרך של פרשנות יצירתית, ככל שתהא, המשמיטה את הקרקע תחת קביעות שדומה כי
27 הפכו קביעות יסוד באשר לשכר עבודה, המעוגנות בלשונו הרחבה של סעיף 2(2) לפקודה.
- 28 70. זאת ועוד. בנוגע לתכלית החקיקה, ובהתייחס לטענות הצדק שמעלות המערערות בנוגע ל"בור
29 הפנסיוני", מתעוררת השאלה הפשוטה: מי הוא שבידו היכולת הכלכלית "לקטום" את שכרו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 החודשי? למי, הלכה למעשה, הוצע ההסדר? מן התשתית העובדתית עולה כי ההסדר הוצע
2 בעיקר לבעלי השכר הגבוה ביותר במערך התעסוקתי של קבוצת סאפ. מדוע? אם תכלית ההסדר
3 אינה דחיית מס או הטבת מס בהווה או בעתיד, אלא הבור הפנסיוני, מדוע הוא מוצע רק לבעלי
4 הכנסות גבוהות? עובדים בכירים? בנסיבות אלה, קשה לקבל טענה שלפיה אי-הכרה בהסדר
5 מובילה לחוסר צדק. אדרבה, קבלת גישה זו עלולה להביא לתוצאה לפיה "מה שמותר ליופיטר
6 אסור לשור". תוצאה זו אינה מתיישבת עם עקרון השוויון בנטל המס ועם תכליתו של משטר
7 המיסוי הפרוגרסיבי הנהוג במחוזותינו, אשר נועדו להבטיח גביית מס צודקת והוגנת, תוך
8 התחשבות ביכולת הכלכלית של הנישום, קידום צדק חלוקתי, צמצום פערים חברתיים ומימון
9 צורכי המדינה (ראו, בין היתר: בג"ץ 6304/09 לה"ב – לשכת ארגוני העצמאים והעסקים
10 בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסי' 78 (2.9.2010); עע"מ 8183/03 חברת החשמל
11 לישראל בע"מ נ' מועצה אזורית הגולן, פסי' 31 (22.8.2010); בג"ץ 9333/03 פרופ' שמואל קניאל
12 נ' ממשלת ישראל, ס(1) 277, פסי' 22 (2005); בג"ץ 4140/95 סופרפארם (ישראל) בע"מ נ' מנהל
13 המכס ומע"מ, נד(1) 49, 84 (1999); ע"א 9817/17 מנהל מיסוי מקרקעין תל אביב נ' מיטל
14 אביבי רייד, פסי' 20 (21.2.2021); ע"א 9488/16 פרופסור דוד קרצמר נ' פקיד שומה ירושלים,
15 פסי' 12 (9.10.2018); נמדר, בעמ' 42).
- 16 71. באשר לסעד הנדרש, הלשון האופרטיבית בסעיף 86 לפקודה ברורה: אם מתקיימים תנאיו, בית
17 המשפט מתיר לרשות המס לשמוט את הקרקע מתחת ליתרון המס, ולמסות לפי המהות
18 הכלכלית (עניין תיעוש אחזקה, פסי' 102 – 103). אולם, הדין מדגיש כי מלאכותיות אינה שקולה
19 לאי-חוקיות אזרחית, ומדובר לעיתים בעסקה חוקית לחלוטין שהמחוקק רואה כבלתי
20 לגיטימית בהקשר המיסויי בלבד. משכך די לקבוע כי לצורכי מס, הזרמת הכספים לפוליסה
21 היא תחליף לתשלום שכר שוטף שלגביו נשלל יתרון המס והחב בניכוי במקור.
- 22 72. אשר על כן, מכל הטעמים שפורטו לעיל, המסקנה היא כי ההפקדות שביצעו המערערות
23 לפוליסת הפרט מקנות לעובדים טובת הנאה כלכלית במסגרת יחסי העבודה, ומשכך מהוות
24 הכנסת עבודה לפי סעיף 2(2) לפקודה כבר במועד ביצוען, ולא רק במועד תשלום הכספים בפועל
25 עם סיום יחסי העבודה.
- 26 **השלכות הסיווג לצורכי מס**
- 27 **החייבים הנלווים**
- 28 73. מן הניתוח לעיל עולה כי יש לראות בהפקדות כהכנסת עבודה במועד ביצוען וכי היה על
29 המערערות לנכות מס במקור במועד ההפקדה. עם זאת, אין בכך כדי לומר כי עמדת המערערות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 הייתה נטולת בסיס לחלוטין. בענייננו, ניתן להבין את עמדת המערערות כפרשנות לגיטימית,
2 גם אם שגויה, של הדין, זאת במיוחד נוכח החלטת המיסוי שניתנה בעניין חברת החשמל.
3 לפיכך, אף שעמדתן נדחתה לגופה, איני סבור כי אי-ניכוי המס נעשה "בלי הצדק סביר" במובן
4 סעיף 191א לפקודה, ועל כן אין מקום להטיל קנס. אבאר קביעתי להלן.
- 5 74. סעיף 191א לפקודה קובע כי מי שבלי הצדק סביר לא ניכה את המס שהיה עליו לנכות על פי
6 סעיפים 161, 164 או 170 לפקודה, יהיה חייב בקנס בשיעור של 15% מן הסכומים שלא ניכה.
7 קנס זה נועד להבטיח את גביית המס באמצעות מנגנון הניכוי במקור (ע"מ (מחוזי תל אביב-
8 יפו) 20-01-67813 גוטקס סווימוור ברנדס בע"מ נ' פקיד שומה למפעלים גדולים (29.7.2025)
9 (להלן: "עניין גוטקס"); ע"מ (מחוזי תל אביב-יפו) 20-11-18816 פורין פאואר עובדים זרים
10 בע"מ נ' פקיד שומה חולון (11.1.2024) (להלן: "עניין פורין פאואר").
- 11 75. סעיף 164 לפקודה קובע כי כל המשלם או האחראי לתשלום סוגי הכנסות מסוימים, כגון
12 הכנסת עבודה, ינכה בשעת התשלום מן הסכום המשולם מס באופן ובשיעורים שנקבעו. מנגנון
13 זה נועד לייעל את גביית המס ולמנוע השתמטות (יאר ניידורף הליכים במס הכנסה - כרך ב
14 1173 - 1174 (2025) (להלן: "ניידורף"); ע"א 283/20 עמינח תעשיית רהיטים ומזרונים בע"מ
15 נ' פקיד שומה רמלה, פס' 19 - 20 (21.12.2021) (להלן: עניין עמינח)). הנטל להוכיח קיומו של
16 "הצדק סביר" לאי-ניכוי המס מוטל על הנישום. מבחן תום הלב אינו רלוונטי לעניין זה, אלא
17 קיומו של הצדק סביר בלבד (ע"מ (מנהלי נצרת) 17-02-644 פלד-קליין הנדסה אזרחית בע"מ
18 נ' פקיד שומה עפולה, פס' 111 (30.1.2018) (להלן: "עניין פלד-קליין"); ע"מ (מחוזי חיפה)
19 17-05-2270 החקלאית אג"ש לבטוח ולשירותים וטרינריים למקנה בישראל בע"מ נ' פקיד
20 שומה חיפה, פס' 22 ו-30 (30.7.2018) (להלן: "עניין אג"ש").
- 21 76. בתי המשפט דחו במקרים רבים טענות של נישומים לקיומו של "הצדק סביר" לאי-ניכוי מס
22 במקור, ובין היתר:
- 23 במקרה של **הסתמכות על חוות-דעת משפטית**, במיוחד כזו שמציינת כי קיימת סבירות גבוהה
24 שפקיד השומה לא יקבל את הדיווח, אינה מהווה הצדק סביר. נישום אינו יכול לבחור לפעול
25 בניגוד להוראות החוק על בסיס חוות דעת משפטית, במיוחד אם היא אינה מוצגת במלואה
26 לבית המשפט או אם היא מקדמת אינטרסים מסחריים של גורם מסוים (עניין פורין פאואר,
27 בפס' 55; עניין אג"ש, פס' 22 ו-32); במקרה של **התעלמות מחובת הניכוי או העדפה מודעת**,
28 כאשר נסיבות המקרה מלמדות על התעלמות מחובת הניכוי המוטלת על הנישום או על העדפה
29 מודעת לפרוע חובות אחרים על חשבון הפרשת כספים לניכוי מס במקור, לא יהיה ניתן לומר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 כי נמצא הצדק סביר (ע"מ (מחוזי תל אביב-יפו) 34239-12-20 פאר הדיור בע"מ נ' פקיד שומה
- 2 **גוש דן**, פס' 86 - 88 (4.12.2024) (להלן: "עניין פאר הדיור"); ובמקרה של פרשנות לגיטימית
- 3 של הדין, טענות של נישומים כי התנהלותם מהווה פועל יוצא של פרשנות לגיטימית של הדין
- 4 או הסתמכות על עמדת רשויות המס, נדחו במקרים רבים על ידי בתי המשפט, בעיקר כאשר
- 5 ההלכה בעניין ברורה וידועה (ע"מ (מחוזי מרכז) 38608-01-22 סלעים איתנים - עמותה לקידום
- 6 ספורט כדורסל הבוגרים בעיר חולון (ע"ר) נ' פקיד שומה פתח תקווה, פס' 66 - 67 (8.6.2024);
- 7 ע"מ (מחוזי מרכז) 58386-12-23 בני השרון כדורסל בע"מ נ' רשות המיסים - אזור השרון, פס'
- 8 42 - 43 (4.12.2025); ע"מ (מחוזי מרכז) 29006-03-22 עמותת מכבי ראשון לציון כדורסל נ'
- 9 פקיד שומה רחובות, פס' 73 - 74 (13.8.2024); ע"מ (מחוזי מרכז) 59555-01-23 עמותת נס
- 10 ציונה כדורסל 2006 (ע"ר) נ' פקיד שומה רחובות (4.12.2025)). יוער כי גם הודעה לפקיד
- 11 השומה על כוונה לפעול באופן מסוים אינה מהווה אישור, ועל הנישום לפעול בדרך הקבועה
- 12 בחוק לקבלת החלטת מיסוי מחייבת (עניין אג"ש, פס' 32; עניין פלד-קליין, פס' 112 - 118).
- 13 77. ועתה ליישום. **מחד גיסא** עולה כי קיימת זהות מסוימת בין ענייני לבין ההסדר שבבסיס
- 14 החלטת המיסוי שניתנה לחברת החשמל. הדמיון מתבטא בין היתר בכך שהפוליסות בהסדר הן
- 15 בבעלות ובשליטת החברה (לפחות פורמלית); לעובדים אין זכות שימוש או משיכה בכספים
- 16 בתקופת העבודה; הכספים משולמים רק בעת פרישה כמענק חד-פעמי או כתוספת קצבה;
- 17 וקיימת אפשרות לקבלת הסכום בתשלום חד-פעמי וקביעת מוטבים במקרה פטירה. **מאידך**
- 18 **גיסא**, ישנם מספר הבדלים בין ההסדרים. כך למשל, בהסדר חברת החשמל מדובר היה בהסדר
- 19 קולקטיבי שנקבע במסגרת שינוי מבני והסכם קיבוצי, אשר רשויות המס היו מעורבות
- 20 מלכתחילה בגיבושו, בעוד שבהסדר של המערערות מדובר במנגנון תגמול שבו העובד בוחר אם
- 21 להצטרף, כאשר דומה כי ההסדר הוצע רק לעובדים הבכירים, ורשויות המס לא לקחו חלק
- 22 בגיבושו. כך השיב העד אונפוס לשאלתי בנושא (פרוטוקול, עמ' 74, שו' 25 - 29):
- 23 "כב' הש' אלטוביה: האם אי אפשר לומר גם את ההפך שעובד שהוא בתחילת דרכו
- 24 שהשכר שלונמוך לא יסכים להפריש 20% מהשכר הוא לא יסכים הוא לא יצטרף לזה.
- 25 העד, מר אונפוס: נכון אדוני לכן אנחנו מציעים את התוכנית לאנשים בגיל 45
- 26 ומעלה 1 שהם התבססו מספיק והאופק הכלכלי שלהם ידוע, הם מספיק מבוגרים
- 27 והשכר שלהם הוא יחסית יותר גבוה והם יותר בכירים."
- 28 וכך בכותרתו של ההסדר לדוגמא (נספח 6 לתצהיר שפיגל, בעמ' 1):
- 29 "הואיל והעובד מועסק בתפקיד בכיר בחברה, והינו משמעותי ביותר לפעילות
- 30 העסקית של החברה."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 נוסחים דומים בהקשר "בכירות" העובדים ניתן למצוא גם בנספח א, א1, ב1, ג1 ו-ד1 לתצהירי
2 עדות ראשית מטעם המערערות.
- 3 בנוסף, בעוד שהסדר חברת החשמל נועד להבטיח תוספת קצבה לעובדים עם פרישתם מעבר
4 להכנסת עבודתם, ההסדר של המערערות מאפשר הסבה מתוך הכנסת העבודה השוטפת למענק
5 עתידי לפי בחירת העובד, באופן שחוסה במובהק תחת סעיף 2(2) לפקודה.
- 6 78. הלכה יסודית בדיני המס בישראל היא ש"כל שנת מס עומדת בפני עצמה", וכל שנת מס מהווה
7 יחידת מיסוי נפרדת ועצמאית, כך שחישוב המס עבורה מבוצע בנפרד. עקרון זה נובע מהצורך
8 המעשי לגבות מס על פני תקופות זמן סדירות וקצובות, והוא מבטא את התפיסה שמערכת
9 המס מושתתת על שומה שהיא בבחינת "אמת לשנתה" (ע"א 7204/15 פקיד שומה תל אביב 4
10 נ' עיזבון המנוחה דפנה לשם ז"ל, פס' 87 (2.1.2018) (להלן: "עניין דפנה לשם"); דני"א
11 2308/15 פקיד השומה רחובות נ' אילנה דמארי, בפס' 14 לפסק דינה של כב' הנשיאה נאור ופס'
12 14 - 15 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה ס' ג'ובראן (12.9.2017)). דהיינו, גם אם פקיד השומה
13 טעה בעבר בהבנת העובדות או בפרשנות החוק, הוא אינו מנוע מלשנות את עמדתו ולתקן את
14 הטעון תיקון במסגרת שנת מס חדשה, והחלטה מינהלית או שיפוטית בנוגע לשנת מס אחת
15 אינה מקימה השתק שיפוטי או השתק פלוגתא בנוגע לשנות מס הבאות (עניין עמינח, פס' 32;
16 ע"א 3266/08 אמנון סדן נ' פקיד שומה תל אביב 1, פס' 9 (1.6.2011); ע"א 4525/13 אחים
17 דויטש תעשיות טקסטיל בע"מ נ' פקיד השומה למפעלים גדולים, פס' 21 (17.8.2016);
18 נייזורף, עמ' 482). יתרה מכך, בנסיבות מסוימות רשאית רשות המסים לעיין מחדש אף
19 בשומות סגורות (ע"א 3604/13 מנהל רשות המסים נ' יגאל צבי אייזינגר (10.5.2015)). עם זאת,
20 רשות המסים כפופה לעקרונות המשפט המינהלי ועליה לפעול בהגינות, בשקיפות ובמקצועיות.
21 לפיכך, שינוי עמדה או מדיניות מחייב הסבר מניח את הדעת ואיזון בין אינטרס ההסתמכות
22 של הנישום לבין האינטרס הציבורי בגביית מס אמת ושוויון בין נישומים (עניין דפנה לשם, פס'
23 89; עניין עמינח, פס' 32).
- 24 79. נראה כי רב הדומה מהשונה בין שני ההסדרים האמורים. עקרון השוויון בפני החוק הוא מאבני
25 היסוד של התפיסה החברתית והמשפטית בישראל. ובמיוחד בדיני המס, עקרון ההגינות
26 המנהלית מחייב את הרשויות המנהליות לנהוג בהגינות, סבירות, שוויון ותום-לב, וללא
27 שרירות והפליה (ע"מ (מחוזי תל אביב-יפו) 17-01-36860 אליאס שירי נ' פקיד שומה גוש דן,
28 פס' 9 (20.6.2019); ע"מ (מנהלי באר שבע) 18-10-2013 אברהם אוסקר נ' רשות המיסים
29 בישראל, פס' 59 (2.5.2021); נייזורף, עמ' 1486 – 1487). ואולם, אין בעצם קיומה של החלטת
30 המיסוי בעניינה של חברת החשמל כדי ללמד כי היה על המשיבים לפעול כך גם בענייננו. קיימים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 23-01-60005 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-05-53844 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 23-02-47141 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 23-01-59984 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

- 1 ירושלים 1, פס' 9 (23.1.2011); ע"מ (מינהליים חי') 237/00 חברתיני דוד בע"מ נ' פקיד שומה
2 חיפה, פס' 27 (20.7.2011).
3 83. בנוסף, מכיוון שהיה מקום לנכות מס במקור בעת הפקדת סכומים בפוליסות, יש להפחית
4 משומות המס של העובדים את המס שכבר שולם על ידם בגין כספי הפוליסה בעת קבלתם. כך
5 למשל בסעיף 5.2 לנימוקי השומה:
6 "כספים שנמשכו על ידי העובדים יילקחו בחשבון בחבות המס הסופית"
7 ניכוי מס במקור מהווה מקדמה על חשבון חבות המס הסופית של הנישום, והחבות הסופית
8 נקבעת רק בסוף שנת המס, כאשר כל תשלום מס שבוצע מוקדם יותר מקוֹזֵז כנגדה (סעיף 165
9 לפקודה; עניין פאר הדיור, פס' 22; עניין שרה כהן, פס' 29 ו-70).

10

11

סוף דבר

12

13

הערעורים נדחים כלדקמן:

14

א. ההפקדות לפוליסת הפרט מהוות הכנסת עבודה לעובדים, החייבת במס כבר במועד
15 ההפקדה. בהתאם לכך, היה על המערערות לנכות מס במקור במועד ההפקדות.

16

ב. בנסיבות העניין איני סבור כי אי-הניכוי נעשה ללא הצדק סביר, ולכן אין מקום להטיל את
17 הקנס בגין אי-ניכוי לפי סעיף 191א לפקודה.

18

ג. המערערות זכאיות לניכוי הוצאה בגין הפקדת הסכומים בפוליסות.

19

ד. תשלום המס במועד ההפקדה צריך שתהא לו ביטוי במועד הפרישה באשר לסכומי הקרן
20 ששולם כבר בגינם מס (ראו לעיל פסקאות 58-59)

21

בנסיבות בכללותן של ערעורים אילו אני מוצא כנכון לקבוע כי כל צד יישא בהוצאותיו.

22

פסק הדין הוא בר פרסום.

23

ניתן היום, כ"ב אדר תשפ"ו, 11 מרץ 2026, בהעדר הצדדים.

24

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

11 מרץ 2026

ע"מ 60005-01-23 סאפ לאבס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 53844-05-23 סאפ ישראל בע"מ נ' מס הכנסה פקיד שומה תל אביב 5

ע"מ 47141-02-23 סאפ פורטלס ישראל בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא

ע"מ 59984-01-23 סאפ ישראל בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5

מגן אלטוביה, שופט

1
2
3
4
5